

## **ΣΤΕ 2842/2018 [ΝΟΜΙΜΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΈΡΓΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΧΥΤΥ ΣΤΟΝ Ν. ΗΛΕΙΑΣ]**

### **Περίληψη**

-Με τις ρυθμίσεις του εθνικού και του κοινοτικού δικαίου, όπως ίσχυαν κατά την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων, εισάγεται αυστηρό κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο ρυθμίζει συνολικά το ζήτημα της διαχείρισης των αποβλήτων, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, και το οποίο προβλέπει ολοκληρωμένο σχεδιασμό, τόσο σε εθνικό επίπεδο με την κατάρτιση προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο με την εξειδίκευση των εθνικών στόχων και την επιλογή, σε συμφωνία προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό, των κατάλληλων χώρων για την εγκατάσταση των μονάδων, οι οποίες, εν συνεχεία, χωροθετούνται και αδειοδοτούνται με πράξεις π.π.ε.α. και εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων. Από τις αυτές ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι καταλείπεται ευχέρεια στα κράτη μέλη για την επιλογή του τρόπου διαχείρισης των απορριμμάτων και των μεθόδων επεξεργασίας, με την υποχρέωση, όμως, θεσπίσεως κριτηρίων που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και στην υλοποίηση των τασσομένων από τις οδηγίες στόχων και αρχών και, ειδικότερα, της αρχής της πρόληψης, η οποία συνίσταται στην πρόληψη ή μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων και εν συνεχεία στην αξιοποίησή τους με επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση ή χρήση ως πηγή ενέργειας, της αρχής της εγγύτητας, ώστε να επιτυγχάνεται η διάθεση των αποβλήτων στις πλησιέστερες στον τόπο παραγωγής τους εγκαταστάσεις, και της αρχής της ασφαλούς διάθεσης των αποβλήτων, με την οποία εξασφαλίζεται ότι η τελική διάθεση θα γίνεται με τρόπο και μέθοδο που δεν θα προκαλεί βλάβη στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Εξ άλλου, η ευχέρεια των κρατών μελών ως προς την επιλογή της μεθόδου επεξεργασίας των αποβλήτων διατηρήθηκε και με τις νεότερες οδηγίες 2006/12 και 2008/98, στις οποίες παρατίθεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος εργασιών διάθεσης, που περιλαμβάνει και την υγειονομική ταφή, χωρίς να προκρίνεται η επιλογή κάποιας εξ αυτών.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες επιβάλλεται η επίτευξη ασφαλούς λειτουργίας έργου υποδομής, που ικανοποιεί ζωτικές ανάγκες του κοινωνικού συνόλου, είναι δυνατό να επιτρέπονται επεμβάσεις επι και πλησίον αρχαίου ή

μνημείου, στο μέτρο που καθίστανται απολύτως αναγκαίες για τους παραπάνω σκοπούς, ύστερα από στάθμιση της αξίας του μνημείου ως στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς, της σημασίας του επιδιωκόμενου σκοπού και της αναγκαιότητας να εκτελεστεί το έργο, εφ' όσον διαπιστωθεί, με βάση εμπειριστατωμένη έρευνα, ότι δεν υπάρχει εναλλακτική λύση, με την οποία θα ήταν δυνατό να αποτραπεί η βλάβη του μνημείου.

Τα μνημεία πρέπει να διατηρούνται και να αναδεικνύονται, εντασσόμενα στη σύγχρονη κοινωνική ζωή, με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων προστασίας τους. Κατ' εξαίρεση, όμως, είναι επιτρεπτές επεμβάσεις επί και πλησίον ακινήτου μνημείου, υπό προϋποθέσεις, ύστερα από γνώμη του αρχαιολογικού συμβουλίου, κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργού Πολιτισμού, ειδικά δε για τις οικοδομικές εργασίες ή εν λόγω έγκριση χορηγείται αν η απόσταση από το ακίνητο μνημείο, στην έννοια του οποίου συμπεριλαμβάνεται ρητώς και το άμεσο περιβάλλον του, ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια ώστε να μη κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη σε αυτό.

Αβασίμως προβάλλεται ότι από το άρθρο 24 παρ. 1 και 6 του Συντάγματος και τις κείμενες διατάξεις απαγορεύεται η δημιουργία Χ.Υ.Τ. επί και πλησίον αρχαίων, διότι η δημιουργία παρόμοιων εγκαταστάσεων επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις, οι οποίες συντρέχουν εν προκειμένω. Αβασίμως, επίσης, προβάλλεται ότι δεν ελήφθη υπ' όψη η μοναδική σημασία των αρχαιοτήτων που αποκαλύφθηκαν, διότι η σημασία αυτή εκτιμήθηκε δεόντως εν προκειμένω, συνεκτιμήθηκε δε θεμιτώς η σημασία και η ανάγκη δημιουργίας του επίμαχου βασικού έργου υποδομής, κατόπιν δε της σταθμίσεως αυτής αποφασίσθηκαν αιτιολογημένως τα προσήκοντα μέτρα προστασίας των αρχαιοτήτων, αναλόγως της σημασίας και της κατάστασης διατήρησής τους, μεταξύ των οποίων η στέγαση και ανάδειξη του σημαντικότερου μνημείου (θολωτός τάφος) και η κατάχωση των υπολοίπων, η οποία αποτελεί προβλεπόμενη, στο νόμο, μέθοδο διατήρησης. Εφ' όσον δε η προσβαλλόμενη αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς από την ανωτέρω άποψη, η περαιτέρω αμφισβήτηση της επιστημονικής κρίσεως του αρμόδιου έργου ως προς τη σημασία των αρχαιοτήτων και τον προσήκοντα τρόπο διατήρησης και ανάδειξης των είναι απαράδεκτη.

Στην προκειμένη περίπτωση, ο χώρος στον οποίο αποκαλύφθηκαν αρχαιότητες στη θέση «Τριανταφυλλιά» δεν έχει κηρυχθεί αρχαιολογικός, ούτε έχει οριοθετηθεί ζώνη Α' απόλυτης προστασίας. Επομένως, ο λόγος κατά τον οποίο οι προσβαλλόμενες πράξεις παρανόμως επιτρέπουν την κατασκευή έργου Χ.Υ.Τ., σε περιοχή

αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Η προσβαλλόμενη Α.Ε.Π.Ο. περιλαμβάνει όρο, κατά τον οποίο όλες οι εργασίες για την εκτέλεση του έργου πρέπει να γίνουν υπό την εποπτεία της αρμόδιας Ε.Π.Κ.Α., σε περίπτωση δε ανεύρεσης αρχαίων πρέπει κάθε εργασία να διακοπεί και να διεξαχθεί αρχαιολογική και ανασκαφική έρευνα, από τα αποτελέσματα της οποίας να εξαρτηθεί η πορεία των εργασιών.

Εν όψει τούτων και λαμβάνομένου υπ' όψιν ότι το επίδικο έργο υποδομής αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση βασικής ανάγκης του κοινωνικού συνόλου, ότι η επίμαχη θέση δεν εμπίπτει στα κριτήρια αποκλεισμού και ότι στην γύρω περιοχή δεν έχουν εντοπισθεί σημαντικές αρχαιότητες, ούτε αυτή έχει κηρυχθεί ως αρχαιολογικός χώρος, η προσβαλλόμενη Α.Ε.Π.Ο είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, όσον αφορά την προστασία των αρχαιοτήτων. Συνεπώς, ο αντίθετος λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, ενώ η περαιτέρω αμφισβήτηση της σχετικής τεχνικής κρίσεως τους Διοικήσεως είναι απαράδεκτη. Τέλος, ο λόγος κατά τον οποίον η κατασκευή και λειτουργία του επίδικου έργου προσβάλλει τον μοναστικό βίο στην πλησίον ευρισκόμενη Ιερά Μονή Φραγκοπηδήματος είναι απορριπτέος προεχόντως ως προβαλλόμενος εκ συμφέροντος τρίτου, δεδομένου, μάλιστα, ότι η εν λόγω Ι. Μονή έχει παραχωρήσει το ανήκον σ' αυτήν μεγαλύτερο τμήμα της έκτασης, στην οποία αναπτύσσεται το επίδικο έργο, χάριν της δημιουργίας Χ.Υ.Τ.Υ. Ανεξαρτήτως τούτου, ο προβαλλόμενος λόγος είναι και αβάσιμος, δεδομένου ότι από τη Μ.Π.Ε. και τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτει ότι η Ι. Μονή Φραγκοπηδήματος ευρίσκεται σε απόσταση 3,5, περίπου, χλμ. από το χώρο του επίδικου έργου και ότι δεν υπάρχει οπτική επαφή ούτε όχληση από αυτό.

Εφ' όσον ο Υπουργός Πολιτισμού έκρινε με νόμιμη αιτιολογία ότι το επίδικο έργο δεν επιφέρει άμεση ή έμμεση βλάβη στις αρχαιότητες και ότι αυτές προστατεύονται επαρκώς με τους τεθέντες όρους, δεν συνέτρεχε λόγος αναζήτησης εναλλακτικών θέσεων για τη χωροθέτηση του έργου και συνεπώς νομίμως η Α.Ε.Π.Ο., ερειδόμενη στην πράξη του Υπουργού Πολιτισμού και τη συμπληρωματική Μ.Π.Ε. οριστικοποίησε την επιλογή της θέσης χωρίς να αναζητήσει εναλλακτικές λύσεις. Συνεπώς, ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται ότι, εν όψει της ανακάλυψης σημαντικών αρχαιοτήτων, έπρεπε να επαναληφθεί η Π.Π.Ε.Α. και να αναζητηθούν άλλες εναλλακτικές θέσεις χωροθέτησης του έργου είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Αβασίμως, επίσης, προβάλλεται ότι έπρεπε να επαναληφθεί η Π.Π.Ε.Α. λόγω των πυρκαϊών του 2007, διότι, όπως εκτίθεται σε επόμενη σκέψη, από τις πυρκαϊές αυτές δεν εθίγη πάντως ο χώρος του Χ.Υ.Τ.Υ.

Οι τροποποιήσεις που επιφέρει η συμπληρωματική μελέτη στη Μ.Π.Ε. αφορούν συνοδευτικά έργα του κυρίου έργου και την ενσωμάτωση της προστασίας των αρχαιοτήτων σύμφωνα με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη και δεν μεταβάλλουν βασικές παραμέτρους του έργου ούτε προκαλούν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Με τα δεδομένα αυτά, δεν επιβαλλόταν, εν προκειμένω, επί ποιινή ακυρότητας η δημόσιοποίηση της συμπληρωματικής Μ.Π.Ε., ο δε αντίθετος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Αν παρίσταται ανάγκη να πραγματοποιηθεί έργο υποδομής εντός εκτάσεως, η οποία έχει κηρυχθεί αναδασωτέα, ελλείψει αντιθέτου ορισμού στο ν. 998/ 1979, απαιτείται άρση της αναδασώσεως με πράξη που εκδίδεται εφ' όσον συντρέχουν οι, κατά νόμο, προϋποθέσεις. Η πράξη αυτή μπορεί είτε να προηγείται της Ε.Π.Ο. του έργου υποδομής, που αποτελεί ήδη τη μελέτη της παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, είτε και να έπεται αυτής. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η έκδοσή της αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την πραγματοποίηση οποιασδήποτε επεμβάσεως στην έκταση αυτή. Οίκοθεν δε νοείται ότι, πριν αρθεί η αναδάσωση και, περαιτέρω, πριν εκδοθεί άδεια επεμβάσεως, καθορίζουσα και τους σχετικούς όρους, απαγορεύεται οιαδήποτε υλική ενέργεια στην έκταση αυτή.

Από τα στοιχεία του φακέλου, η έκταση, στην οποία πρόκειται να κατασκευαστεί το επίμαχο έργο, αποτελεί τμήμα μείζονος εκτάσεως δάσους, η οποία είχε κηρυχθεί αναδασωτέα, πλην η αναδάσωση ήρθη ειδικά για την επίδικη έκταση λόγω αποκατάστασης της δασικής βλαστήσεως. Εν όψει τούτου, η προσβαλλόμενη Ε.Π.Ο. νομίμως εκδόθηκε από την εξεταζόμενη άποψη, ο δε αντίθετος λόγος είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Ο περαιτέρω λόγος, κατά τον οποίο η επίμαχη έκταση έπρεπε να κηρυχθεί εκ νέου αναδασωτέα διότι κήκε στην πυρκαγιά του Αυγούστου 2007, είναι απορριπτός, διότι, σύμφωνα με τη Μ.Π.Ε., η επίμαχη έκταση βρίσκεται στο όριο των καμένων εκτάσεων και δεν επλήγη από την πυρκαγιά.

Αβασίμως προβάλλεται ότι μη νομίμως δεν αναζητήθηκε θέση με μικρότερη δασοκάλυψη, διότι, όπως προκύπτει από την Π.Π.Ε., η θέση επελέγη κατόπιν συγκριτικής αξιολόγησης των υποψήφιων θέσεων και από την εξεταζόμενη άποψη, κατά της αξιολόγησης δε αυτής δεν προβάλλονται ειδικότερες αιτιάσεις.

Προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη Α.Ε.Π.Ο. είναι ακυρωτέα, διότι δεν χορηγήθηκε προηγουμένως άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για την περιλαμβανόμενη στο έργο Μονάδα Παραγωγής Ενέργειας. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η τυχόν απαιτούμενη άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για την ανωτέρω μονάδα θα αντιμετωπισθεί στο στάδιο της αδειοδότησης της μονάδας αυτής, το οποίο κατά τις εφαρμοστέες, εν προκειμένω, διατάξεις, για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του Χ.Υ.Τ., δεν απαιτείται να προηγείται, αλλά μπορεί να έπεται της Α.Ε.Π.Ο., όπως νομίμως ορίζει η προσβαλλόμενη.

Τόσο η Μ.Π.Ε. όσο και η προσβαλλόμενη Α.Ε.Π.Ο. έλαβαν δεόντως υπ' όψη τις τεχνικές προδιαγραφές που τίθενται από το νόμο για τη στεγανοποίηση του πυθμένα και των πρανών του Χ.Υ.Τ., τη συλλογή και την διαχείριση των στραγγισμάτων, τα οποία ενδέχεται να μολύνουν τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα, καθώς και τον ποταμό Λατίφη και το ρέμα της Μονής Φραγκοπηδήματος, που ευρίσκονται, πάντως, εκτός του χώρου του επίμαχου έργου, κατά τα εκτιθέμενα στην επόμενη σκέψη. Επομένως, η προσβαλλόμενη αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς από την ανωτέρω άποψη, οι δε αντίθετοι λόγοι είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Η αιτιολογία αυτή δεν κλονίζεται από την μελέτη της εταιρείας G.R.C. Ε.Π.Ε., όπως αβασίμως προβάλλεται, δεδομένου ότι, από τη μελέτη αυτή, δεν προκύπτει ότι είναι ανακριβείς οι παραδοχές της Μ.Π.Ε. για την ύπαρξη στεγανών σχηματισμών στο υπέδαφος της περιοχής. Εφ' όσον δε η προσβαλλόμενη αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς, η περαιτέρω αμφισβήτηση των σχετικών τεχνικών κρίσεων της Διοικήσεως εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου.

Εφ' όσον το επίμαχο έργο δεν διαρρέεται, ούτε πρόκειται να εγκατασταθεί εγγύς υδατορευμάτων, δεν ανέκυψε ανάγκη προηγούμενης οριοθέτησης αυτών. Συνεπώς, ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται, αορίστως άλλωστε, ότι η προσβαλλόμενη Α.Ε.Π.Ο. είναι ακυρωτέα, διότι δεν προηγήθηκε η οριοθέτηση του «παρακείμενου» ρέματος της Μονής Φραγκοπηδήματος και του χειμάρρου Λατίφη, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

**Πρόεδρος:** Α. Θεοφιλοπούλου

**Εισηγητής:** Θ. Αραβάνης

### ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση α) της αποφάσεως ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ07/22777/976/3.3.2011 του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, με την οποία εγκρίθηκε από πλευράς αρχαιολογικής νομοθεσίας η κατασκευή του έργου «Εργοστάσιο Επεξεργασίας Στερεών Αποβλήτων, Μονάδα Παραγωγής Ενέργειας και Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.) Νομού Ηλείας» στη θέση «Τριανταφυλλιά» Κορυφής του Ν. Ηλείας, και β) της Οικ 203655/21.9.2011 αποφάσεως του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για την κατασκευή και λειτουργία του εν λόγω έργου.
3. Επειδή, με έννομο συμφέρον παρεμβαίνουν με χωριστά δικόγραφα υπέρ του κύρους των προσβαλλομένων πράξεων α) ο Δήμος Ήλιδας, εφ' όσον το επίμαχο έργο αφορά τη διάθεση των απορριμμάτων της περιφέρειάς του, και β) η κατασκευαστική κοινοπραξία «Κ/Ξ Ι. ΑΤΕ - Ε. ΑΤΕ», η οποία έχει αναλάβει, δυνάμει της 230/11.4.2014 αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου Ήλιδας (συνεδρ. 5/2014), την κατασκευή του έργου του Χ.Υ.Τ.Υ. καθ' υποκατάσταση της αρχικής αναδόχου εταιρείας «Ι. ΑΤΕ».
4. Επειδή, οι 6ος, 18ος, 21ος, 22η, 25η και 27ος των αιτούντων δεν παρέστησαν κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο ούτε νομιμοποίησαν τον υπογράφοντα την αίτηση δικηγόρο με κάποιον από τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο 27 παράγρ. 1 και 2 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), όπως οι παράγρ. αυτές αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 4 παράγρ. 2.α του ν. 2479/1997 (Α' 67). Συνεπώς πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η αίτηση ως προς τους αιτούντες αυτούς και να γίνουν δεκτές αντιστοίχως οι παρεμβάσεις.
5. Επειδή, οι προσβαλλόμενες πράξεις είναι συναφείς διότι έχουν μεν εκδοθεί σύμφωνα με διαφορετικές νομοθεσίες, πλην κατατείνουν στον αυτό σκοπό, δηλαδή στην κατασκευή του επίμαχου έργου που αφορά τη διάθεση των απορριμμάτων του Ν. Ηλείας (ΣΕ 4626/2013, 2320/2002 κ.ά.).
6. Επειδή, η αίτηση ασκείται με έννομο συμφέρον από τους λοιπούς αιτούντες, οι οποίοι φέρονται ως κάτοικοι οικισμών ευρισκομένων πλησίον του επίμαχου έργου και προβάλλουν ότι από την κατασκευή και λειτουργία του θα προκληθεί υποβάθμιση του περιβάλλοντος της περιοχής και των όρων διαβίωσής τους. Εξ άλλου οι αιτούντες παραδεκτώς ομοδικούν διότι προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως, στηριζομένους στην αυτή νομική και πραγματική βάση (ΣΕ 1943/2012, 1242/2006).
7. Επειδή, η αίτηση (κατάθεση: 22.11.2011) ασκείται εμπροθέσμως ως προς την πρώτη πράξη (έκδοση: 3.3.2011), δεδομένου ότι δεν προκύπτει κοινοποίηση ή γνώση της πράξεως αυτής από τους αιτούντες σε χρόνο μεγαλύτερο των 60 ημερών από την

άσκηση της αιτήσεως. Περαιτέρω η αίτηση ασκείται εν πάση περιπτώσει εμπροθέσμως κατά της δεύτερης πράξεως [κατάθεση: 22.11.2011, ήτοι την 61η ημέρα από της εκδόσεως της προσβαλλομένης (21.9.2011), πλην η 59η και η 60ή ημέρα ήσαν κατά νόμο αργίες (Σάββατο και Κυριακή)].

8. Επειδή, με τις διατάξεις του ν. 1650/1986 (Α΄ 160) θεσπίσθηκαν, εν όψει και της συνταγματικής προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος (άρθ. 24 παρ. 1), κανόνες αναφερόμενοι, μεταξύ άλλων, στις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για την έγκριση της εγκαταστάσεως δραστηριοτήτων ή της εκτελέσεως έργων, από τα οποία επαπειλούνται δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον. Κατ' επίκληση δε εξουσιοδοτικών διατάξεων του νόμου αυτού, αλλά και σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 84/360/ΕΟΚ και 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 28ης Ιουνίου 1984 (L 188) και της 27ης Ιουνίου 1985 (L 175), αντιστοίχως, εκδόθηκε η κ.υ.α. 69269/5387/24.10.1990 (Β΄ 678), με την οποία κατατάχθηκαν τα έργα και οι δραστηριότητες που έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον σε κατηγορίες και καθορίσθηκε το περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των λοιπών ειδικών περιβαλλοντικών μελετών. Εν συνεχεία, οι διατάξεις του ν. 1650/1986 τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τον νεότερο νόμο 3010/2002 (Α΄ 91), με τον οποίο επιδιώχθηκε η εναρμόνιση του εθνικού δικαίου περί προστασίας του περιβάλλοντος προς τις οδηγίες 97/11/ΕΕ «για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον» (L 73) και 96/61/ΕΕ «για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης» (L 257). Ειδικότερα, με το άρθρο 3 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002, παρασχέθηκε εξουσιοδότηση για την κατάταξη, με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., των δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε τρεις κατηγορίες, κάθε μία από τις οποίες μπορεί να κατατάσσεται περαιτέρω σε υποκατηγορίες, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον (παρ. 1) και ορίσθηκε ότι η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσεως, του μεγέθους ή της εκτάσεώς τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον (παρ. 2). Περαιτέρω, με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002, ορίσθηκε ότι για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος (παράγρ. 1 περίπτ. α), ότι με την εγκριτική των περιβαλλοντικών όρων απόφαση (α.ε.π.ο.) τίθενται προϋποθέσεις, όροι, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως, ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά (παράγρ. 1 περίπτ. β), καθώς και ότι η α.ε.π.ο. αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που κατά περίπτωση απαιτούνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για την πραγματοποίηση του έργου ή την ανάπτυξη της δραστηριότητας (παράγρ. 1 περίπτ. γ). Με τις ίδιες διατάξεις ορίσθηκε ότι για την έκδοση της εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων πρέπει να τηρείται αφ' ενός η

διαδικασία της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης (π.π.ε.α.) του προτεινόμενου έργου και η δημοσιοποίηση της θετικής γνωμοδοτήσεως ή της αρνητικής αποφάσεως της αρμόδιας αρχής επί της π.π.ε.α., αφ' ετέρου δε η διαδικασία υποβολής και αξιολογήσεως μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (μ.π.ε.) ή, κατά περίπτωση, περιβαλλοντικής εκθέσεως, καθώς και η διαδικασία δημοσιοποιήσεώς τους κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 5 του ίδιου νόμου (παράγρ. 1 περίπτ. δ). Ειδικότερα, με τις ανωτέρω διατάξεις προβλέφθηκε ότι για την έκδοση της α.ε.π.ο. απαιτείται η υποβολή αιτήσεως, συνοδευόμενης από προμελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Κατά το στάδιο αυτό, το οποίο προηγείται της εκπονήσεως της μ.π.ε., η αρμόδια για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων αρχή προβαίνει σε π.π.ε.α. της υποβληθείσας προτάσεως και σε διατύπωση σχετικής γνωμοδοτήσεως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία, τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τη χρήση των φυσικών πόρων, τη συσσωρευτική δράση με άλλα έργα, την παραγωγή αποβλήτων, τη ρύπανση και τις οχλήσεις, καθώς και τον κίνδυνο ατυχημάτων, ιδίως, από τη χρήση ουσιών ή τεχνολογικών μέσων (παράγρ. 6 περίπτ. α). Σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις, κατά τη διενέργεια της π.π.ε.α. λαμβάνονται υπόψη οι γενικές και ειδικές κατευθύνσεις της χωροταξικής πολιτικής, η περιβαλλοντική ευαισθησία της περιοχής, τα επιμέρους χαρακτηριστικά των ενδεχομένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τα οφέλη για την εθνική οικονομία, την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, καθώς και οι θετικές επιπτώσεις του έργου στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον (παράγρ. 6 περίπτ. β). Μετά την ολοκλήρωση της π.π.ε.α. και, εφ' όσον η διατυπωθείσα σχετικώς γνωμοδότηση είναι θετική, καλείται ο ενδιαφερόμενος ιδιώτης ή ο αρμόδιος φορέας να υποβάλει, κατά περίπτωση, μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή περιβαλλοντική έκθεση, διατηρουμένης της δυνατότητας της αρμόδιας αρχής να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία για επί μέρους περιβαλλοντικά ζητήματα (παράγρ. 6 περίπτ. γ). Ειδικώς δε για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων έργων και δραστηριοτήτων της πρώτης κατηγορίας απαιτείται η υποβολή μ.π.ε., η οποία εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και του συναρμόδιου, εν όψει του αντικειμένου του έργου ή της δραστηριότητας, Υπουργού, εφ' όσον δε το έργο ή η δραστηριότητα έχει επιπτώσεις σε αρχαιότητες ή σε δασικές εκτάσεις ή αφορά σε δημιουργία χώρου επεξεργασίας και διάθεσης απορριμμάτων, για την έκδοση της αποφάσεως έγκρισης περιβαλλοντικών όρων συναρμόδιος είναι ο Υπουργός Πολιτισμού ή Αγροτικής Ανάπτυξης ή Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αντιστοίχως (παρ. 2). Περαιτέρω, στην παράγρ. 10 περ. β' του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι με κοινές υπουργικές αποφάσεις καθορίζεται το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές κάθε τύπου προμελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και περιβαλλοντικών εκθέσεων για κάθε ομάδα έργων ή δραστηριοτήτων. Με το άρθρο 5 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 3010/2002, καθορίζεται το ελάχιστο απαιτούμενο περιεχόμενο και η διαδικασία δημοσιοποίησης των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Ειδικότερα, με τις διατάξεις αυτές ορίζεται ότι η μ.π.ε. περιλαμβάνει, τουλάχιστον, περιγραφή του έργου ή της



δραστηριότητας με πληροφορίες για το χώρο εγκατάστασης, το σχεδιασμό και το μέγεθός του, περιγραφή των στοιχείων του περιβάλλοντος που ενδέχεται να θιγούν σημαντικά από το προτεινόμενο έργο ή τη δραστηριότητα, εντοπισμό και αξιολόγηση των βασικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη, μείωση ή αποκατάσταση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, σύνοψη των κύριων εναλλακτικών λύσεων και υπόδειξη των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσεως, απλή (μη τεχνική) περίληψη του συνόλου της μελέτης και σύντομη αναφορά των ενδεχόμενων δυσκολιών που προέκυψαν κατά την εκπόνησή της. Με τις ίδιες διατάξεις επαναλαμβάνεται ότι οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων καθορίζεται, ανά κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων, με κοινές υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση της παραγρ. 10 περίπτ. β του προηγούμενου άρθρου (παράγρ. 1). Εξ άλλου, σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις, οι αποφάσεις που αφορούν στην έγκριση περιβαλλοντικών όρων για έργα της πρώτης και δεύτερης κατηγορίας, καθώς και οι γνωμοδοτήσεις της διοικήσεως για την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση επί των υποβαλλομένων προκαταρκτικών περιβαλλοντικών μελετών, διαβιβάζονται στο οικείο ή στα οικεία νομαρχιακά συμβούλια, προκειμένου αυτά να λάβουν γνώση και να ενημερώσουν τους πολίτες και τους φορείς εκπροσωπήσεώς τους. Η διαδικασία ενημέρωσης των πολιτών καθορίζεται, επίσης, με κοινή υπουργική απόφαση (παράγρ. 3). Κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων του ν. 1650/1986 εκδόθηκε η κ.υ.α. Η.Π.: 15393/2332/5.8.2002 «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.1650/1986...» (Β' 1022, διόρθ. σφαλμ. Β' 1117), με την οποία τα έργα και δραστηριότητες που έχουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις κατατάσσονται σε 10 ομάδες, κοινές για την Α' και Β' κατηγορία του άρθ. 3 του ν. 1650/1986 που υποδιαιρούνται στις υποκατηγορίες 1 και 2 για την Α' κατηγορία και 3 και 4 για τη Β' κατηγορία. Ειδικότερα, στην 4η Ομάδα (Συστήματα Υποδομών) περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διαθέσεως μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων με θερμική ή χημική επεξεργασία και η υγειονομική ταφή μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων, που κατατάσσεται στη δεύτερη υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας για ισοδύναμο πληθυσμού μικρότερο των 200.000, στην οποία υπάγεται ο επίδικος Χ.Υ.Τ.Υ., ο οποίος προορίζεται να εξυπηρετήσει την Ενιαία Διαχειριστική Ενότητα του Νομού Ηλείας, της οποίας ο πληθυσμός ανέρχεται σε 193.288. Δεδομένου δε ότι ο εν λόγω Χ.Υ.Τ.Υ. θα έχει ετήσια δυναμικότητα μεγαλύτερη των 52.000 τόνων το επίδικο έργο υπάγεται στο παράρτημα ΙΙ του άρθρου 5 της ως άνω Κ.Υ.Α. (αρ. 5.4 - Χώροι ταφής ολικής χωρητικότητας, άνω των 25.000 τόνων)· επομένως, πρόκειται για έργο, για το οποίο απαιτείται ολοκληρωμένη πρόληψη και συνολική εκτίμηση των επιπτώσεών του στον αέρα, τα νερά και το έδαφος. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του ν. 1650/1986 εκδόθηκαν η κ.υ.α. Η.Π. 11014/703/Φ.104/14.3.2003 «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης ... και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ...» (Β' 332) και η κ.υ.α. Η.Π. 37111/2021/26.9.2003 «Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού ...» (Β' 1391), με την

οποία καθορίστηκε ο τρόπος ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά τη διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Με την τελευταία κ.υ.α. μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο και η Οδηγία 2003/35/EK (L 156), με την οποία η κοινοτική νομοθεσία για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων έργων στο περιβάλλον και για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (οδηγίες 85/337/EOK και 96/61/EK, αντιστοίχως), προσαρμόστηκε στην από 25.6.1998 Σύμβαση για την Πρόσβαση στην Πληροφορία, τη Συμμετοχή του Κοινού στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον (Σύμβαση του Άαρχους), η οποία κυρώθηκε με τον ν. ν. 3422/2005 (Α΄ 303).

9. Επειδή, εξ άλλου, με την Οδηγία 75/442/EOK (L 194, ειδ. έκδ. 15/001, σ. 86), η οποία μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την κ.υ.α. 49541/1424/9.7.1986 «Στερεά απόβλητα σε συμμόρφωση με την οδηγία 75/442/EOK ...» (Β΄ 444), τέθηκαν ορισμένοι βασικοί κανόνες για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στα Κράτη μέλη, οι οποίοι αφορούσαν βασικώς τις αρχές που έπρεπε να υιοθετήσουν τα Κράτη μέλη σε σχέση με τον περιορισμό της παραγωγής στερεών αποβλήτων, την ανακύκλωση, την περαιτέρω επεξεργασία τους και εν τέλει την καταστροφή τους. Στη συνέχεια, ρυθμίσεις περί διαχείρισεως των στερεών αποβλήτων περιέλαβε ο ν. 1650/1986, στο άρθρο 12 του οποίου ορίζονται τα εξής: «1. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων γίνεται με τρόπο ώστε: α) να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την υγεία και το περιβάλλον και ενοχλήσεις από θόρυβο ή δυσοσμίες β) να μην προκαλείται υποβάθμιση στο φυσικό περιβάλλον και σε χώρους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο οικολογικό, πολιτιστικό και αισθητικό ενδιαφέρον γ) να εξοικονομούνται πρώτες ύλες και να μπορεί να γίνει η μεγαλύτερη δυνατή επαναχρησιμοποίησή τους. 2. Υπόχρεοι φορείς για την διαχείριση των στερεών αποβλήτων είναι οι ΟΤΑ ... 3. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο γίνεται βάσει σχεδιασμού που αποσκοπεί στη μελέτη και τον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης καθώς και στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων διάθεσης των στερεών αποβλήτων. Κατά τον σχεδιασμό λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικές, οικονομικές, τεχνικές, περιβαλλοντικές και εν γένει οι ειδικές συνθήκες της περιοχής ...». Η ανωτέρω Οδηγία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 91/156/EOK του Συμβουλίου της 18.3.1991 (L 78), η οποία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με την κ.υ.α. οικ. 69728/824/16.5.1996 «Μέτρα για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων» (Β΄ 358). Στη συνέχεια με την κ.υ.α. 114218/31.10.1997 (Β΄ 1016) καθορίστηκαν οι όροι και τα κριτήρια καταλληλότητας και επιλογής θέσεων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων (βλ. άρθρο 3 και Παράρτημα Ι αυτής). Η κ.υ.α. αυτή καταργήθηκε με το άρθρο 16 παρ. 3 της εφαρμοστέας εν προκειμένω κ.υ.α. Η.Π. 50910/2727/16.12.2003 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων, Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης» (Β΄ 1909). Εν τω μεταξύ, με την Οδηγία 1999/31/EK «Περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων» (L 182) τέθηκαν αυστηρές λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές για τα απόβλητα και τους Χ.Υ.Τ.Α., ιδίως όσον αφορά τη θέση, την οργάνωση, τη διαχείριση, τον έλεγχο, την παύση λειτουργίας και τα μέτρα πρόληψης και προστασίας που θα πρέπει να

λαμβάνονται για να μην απειλείται το περιβάλλον και ειδικότερα για να μην μολύνονται τα υπόγεια ύδατα. Στα άρθρα 4, 5 και 6 της οδηγίας αυτής προβλέπεται η κατηγοριοποίηση των Χ.Υ.Τ. σε χώρους επικινδύνων, μη επικινδύνων και αδρανών αποβλήτων, στα άρθρα 5 και 6 αντιστοίχως, τίθεται η απαγόρευση ταφής ορισμένων κατηγοριών αποβλήτων (υγρά, απόβλητα τα οποία σε συνθήκες υγειονομικής ταφής είναι εκρηκτικά, οξειδωτικά, εύφλεκτα, απόβλητα νοσοκομείων, ελαστικά αυτοκινήτων κ.λπ.), στα δε άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας ορίζονται οι κατηγορίες αποβλήτων, τις οποίες θα δέχονται οι υπόχρεοι φορείς λειτουργίας ανάλογα με την κατηγορία του χώρου υγειονομικής ταφής. Σε Χ.Υ.Τ. (εξαιρέσει των αδρανών) πραγματοποιείται η διάθεση μόνο αποβλήτων που έχουν υποστεί επεξεργασία και ειδικά για τους Χ.Υ.Τ. μη επικινδύνων αποβλήτων ορίζεται ότι μπορούν να χρησιμοποιούνται για αστικά απόβλητα, μη επικίνδυνα κάθε άλλης προέλευσης και σταθερά μη ενεργά με συμπεριφορά έκπλυσης αντίστοιχη προς αυτήν των μη επικινδύνων. Η λειτουργία των Χ.Υ.Τ.Α. υποβάλλεται πλέον σε καθεστώς προηγούμενης διοικητικής άδειας (άρθρα 7 και 8) και θεσπίζονται οι απαιτήσεις που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή της θέσης του χώρου ταφής (Παράρτημα Ι). Ο χώρος που θα επιλεγεί πρέπει να πληροί προϋποθέσεις που αφορούν (στοιχ. 1, 1.1): α) τις αποστάσεις των ορίων του από κατοικημένες περιοχές και χώρους αναψυχής, υδατορεύματα, στάσιμα επιφανειακά ύδατα, και άλλες γεωργικές ή αστικές περιοχές, β) την ύπαρξη υπόγειων ή παράκτιων υδάτων ή ζωνών προστασίας της φύσης, γ) τις γεωλογικές και υδρογεωλογικές συνθήκες της περιοχής, δ) τον κίνδυνο πλημμυρών, καθιζήσεων, κατολισθήσεων ή χιονοστιβάδων, ε) την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής. Επιπλέον τίθενται προϋποθέσεις για τον έλεγχο των υδάτων και την διαχείριση των στραγγισμάτων, την προστασία του εδάφους και των υδάτων, τον έλεγχο της συγκέντρωσης και μετανάστευσης των αερίων του χώρου ταφής, την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών οχλήσεων και κινδύνων (οσμές, σκόνη, θόρυβος, πουλιά, ζώδια, έντομα, αερολύματα, πυρκαγιές), την σταθερότητα της μάζας των αποβλήτων και των σχετικών κατασκευών και την ασφάλεια του χώρου για τον εντοπισμό και την αποθάρρυνση παράνομων αποθέσεων σε αυτόν (Παράρτημα Ι, στοιχ. 2). Η εν λόγω οδηγία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με την κ.υ.α. Η.Π. 29407/3508/10.12.2002 «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων» (Β΄ 1572). Στο άρθρο 9 της κ.υ.α. αυτής ορίζεται ότι: «1. Για την πραγματοποίηση της υγειονομικής ταφής αποβλήτων απαιτείται άδεια η οποία χορηγείται από την αρμόδια αρχή . . . 2. Για τη χορήγηση της άδειας αυτής ο ενδιαφερόμενος φορέας (. . .) . . . υποχρεούται να υποβάλει σχετική αίτηση . . . η οποία συνοδεύεται από: 2.1 Το φάκελο της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων . . . ο οποίος περιλαμβάνει εκτός από την απόφαση της ως άνω έγκρισης και τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση του έργου σύμφωνα με τις κείμενες σχετικές διατάξεις. 2.2. . . .». Στο Παράρτημα Ι της ίδιας κ.υ.α. ρυθμίζονται, όπως και με την Οδηγία 1999/31/ΕΚ, οι γενικές απαιτήσεις για τους Χ.Υ.Τ. μη επικινδύνων, αδρανών και επικινδύνων αποβλήτων, σε ό,τι αφορά τη θέση, τον έλεγχο των υδάτων

και την διαχείριση των στραγγισμάτων, την προστασία του εδάφους και των υδάτων κλπ. Εξ άλλου, με την μνημονευθείσα κ.υ.α. Η.Π. 50910/2727/16.12.2003 τίθενται οι στόχοι και οι αρχές της ολοκληρωμένης διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, ρυθμίσθηκαν, μεταξύ άλλων, τα θέματα αδειοδότησης και ελέγχων των εγκαταστάσεων, εξάλειψης και αποκατάστασης των ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης, καθώς και οι υποχρεώσεις των φορέων διαχείρισης. Με το άρθρο 5 παρ. 2 της κ.υ.α. αυτής εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Ε.Σ.Δ.Α.), το οποίο περιγράφεται αναλυτικά στο Παράρτημα ΙΙ αυτής και το οποίο θέτει τους στρατηγικούς και ποσοτικούς στόχους της διαχείρισης, με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη και τη μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων, μέσω της επαναχρησιμοποίησης, της ανάκτησης υλικών και ενέργειας και της ανακύκλωσης, καθώς και στην αξιοποίηση των καλύτερων διαθέσιμων μεθόδων και τεχνολογιών που δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος. Στο άρθρο 6 προβλέπεται η κατάρτιση Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.) για κάθε Περιφέρεια της χώρας, τα οποία εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού και τις εξειδικεύουν, πλην άλλων, με την επιλογή των περιοχών που συγκροτούν τις ενότητες διαχείρισης στερεών αποβλήτων και τον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης, αναθεωρούνται δε ανά πενταετία (παρ. 6). Στο άρθρο 8 της κ.υ.α., το οποίο αναφέρεται στους όρους και τις προϋποθέσεις για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «... 2. ... Για τη διάθεση, αξιοποίηση, προσωρινή αποθήκευση και μεταφόρτωση των στερεών αποβλήτων απαιτείται: α. Έγκριση περιβαλλοντικών όρων... . Παράλληλα με την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, εκπονούνται και οι αναγκαίες τεχνικές μελέτες σχεδιασμού των εγκαταστάσεων ή έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων. β. ... γ. ... 3. ...». Με τις διατάξεις αυτές επέρχεται ουσιώδης μεταβολή του συστήματος της κατά στάδια κατάρτισης και έγκρισης των περιφερειακών σχεδίων, τα οποία πλέον καταρτίζονται και εγκρίνονται σε ένα και μόνο στάδιο. Ειδικότερα, υπό το καθεστώς αυτό δεν προβλέπεται διαδικασία προεπιλογής των κατ' αρχήν κατάλληλων για τη διαχείριση των απορριμμάτων χώρων, ούτε, άλλωστε, διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησής τους, αλλά μόνον αξιολόγηση, βάσει ειδικώς προς τούτο εκπονηθείσας διαχειριστικής μελέτης, των προτεινόμενων συστημάτων διαχείρισης (ΣΕ 1953/2007 7μ. σκ. 17). Κατά την έννοια των αυτών διατάξεων, μετά την ολοκλήρωση του περιφερειακού σχεδιασμού ακολουθεί το στάδιο της έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων κατασκευής του έργου βάσει της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας για την εκτίμηση των επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων στο περιβάλλον. Στη συνέχεια, με την οδηγία 2006/12/EK «Περί των στερεών αποβλήτων» (L 114), κωδικοποιήθηκε και καταργήθηκε η οδηγία 75/442/EOK. Με την οδηγία αυτή επιβάλλεται στα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου η διαχείριση των αποβλήτων να γίνεται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος και να επιτυγχάνεται περιορισμός της παραγωγής αποβλήτων και αξιοποίησή τους. Ως

Βασικοί στόχοι τίθενται, με το άρθρο 3, η πρόληψη ή η μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων και εν συνεχεία η αξιοποίησή τους με ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση, ανάκτηση ή χρήση ως πηγής ενέργειας, και με το άρθρο 4, η διάθεση ή η αξιοποίηση κατά τρόπο ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η υγεία του ανθρώπου, να αποτρέπεται η χρήση διαδικασιών ή μεθόδων που ενδέχεται να βλάψουν το περιβάλλον και τα τοπία που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και η πρόκληση οχλήσεων από το θόρυβο ή τις οσμές. Προς υλοποίηση των στόχων αυτών η οδηγία προβλέπει στο άρθρο 5 τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου και κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης των αποβλήτων, το οποίο λαμβάνει υπ' όψη τις καλύτερες διαθέσιμες τεχνολογίες που δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος και καθιστά δυνατή τη διάθεση των αποβλήτων σε μία από τις πλησιέστερες κατάλληλες εγκαταστάσεις με χρησιμοποίηση των καταλληλότερων μεθόδων και τεχνολογιών, και στο άρθρο 7 την εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων που να ενσωματώνουν τις εν λόγω αρχές. Εξ άλλου, στο Παράρτημα II Α αναφέρονται οι εργασίες διάθεσης, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, η διάθεση σε ειδικά διευθετημένους χώρους απόρριψης, η βιολογική και η φυσικοχημική επεξεργασία (εξάτμιση, ξήρανση, διαπύρωση κ.ά.), η αποτέφρωση στο έδαφος και στη θάλασσα, τίθεται δε ως όρος ότι η διάθεση πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προαναφερόμενου άρθρου 4. Τελικώς, η οδηγία αυτή καταργήθηκε με την οδηγία 2008/98/ΕΚ «Για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών» (L 312), η οποία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με τον ν. 4042/2012 (Α' 24), ήτοι μετά την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων.

10. Επειδή, με τις προαναφερθείσες ρυθμίσεις του εθνικού και του κοινοτικού δικαίου, όπως ίσχυαν κατά την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων, εισάγεται αυστηρό κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο ρυθμίζει συνολικά το ζήτημα της διαχείρισης των αποβλήτων, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, και το οποίο προβλέπει ολοκληρωμένο σχεδιασμό, τόσο σε εθνικό επίπεδο με την κατάρτιση προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο με την εξειδίκευση των εθνικών στόχων και την επιλογή, σε συμφωνία προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό, των κατάλληλων χώρων για την εγκατάσταση των μονάδων, οι οποίες εν συνεχεία χωροθετούνται και αδειοδοτούνται με πράξεις π.π.ε.α. και εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων. Από τις αυτές ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι καταλείπεται ευχέρεια στα κράτη μέλη για την επιλογή του τρόπου διαχείρισης των απορριμμάτων και των μεθόδων επεξεργασίας, με την υποχρέωση, όμως, θεσπίσεως κριτηρίων που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και στην υλοποίηση των τασσομένων από τις οδηγίες στόχων και αρχών και ειδικότερα της αρχής της πρόληψης, η οποία συνίσταται στην πρόληψη ή μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων και εν συνεχεία στην αξιοποίησή τους με επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση ή χρήση ως πηγή ενέργειας, της αρχής της εγγύτητας, ώστε να επιτυγχάνεται η διάθεση των αποβλήτων στις πλησιέστερες στον τόπο

παραγωγής τους εγκαταστάσεις, και της αρχής της ασφαλούς διάθεσης των αποβλήτων, με την οποία εξασφαλίζεται ότι η τελική διάθεση θα γίνεται με τρόπο και μέθοδο που δεν θα προκαλεί βλάβη στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Εξ άλλου, η ευχέρεια των κρατών μελών ως προς την επιλογή της μεθόδου επεξεργασίας των αποβλήτων διατηρήθηκε και με τις νεότερες οδηγίες 2006/12 και 2008/98, στις οποίες παρατίθεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος εργασιών διάθεσης, που περιλαμβάνει και την υγειονομική ταφή, χωρίς να προκρίνεται η επιλογή κάποιας εξ αυτών (ΣΕ 4358/2011 7μ. σκ. 8).

11. Επειδή, εξ άλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 και 6 του Συντάγματος, όπως αναθεωρήθηκε το 2001, το φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον έχουν αναχθεί σε αυτοτελώς προστατευόμενα αγαθά και επιτάσσονται ο νομοθέτης και η διοίκηση να λαμβάνουν τα απαιτούμενα νομοθετικά και διοικητικά, προληπτικά και κατασταλτικά, μέτρα για την αποτελεσματική προστασία τους. Κατά τη λήψη των μέτρων αυτών, τα αρμόδια όργανα οφείλουν να σταθμίζουν και άλλους παράγοντες, αναγόμενους στο γενικότερο εθνικό και δημόσιο συμφέρον, όπως η προστασία της δημόσιας υγείας και της ανθρώπινης ζωής και η εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών όρων διαβίωσης των πολιτών, η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη βασικών έργων υποδομής, δηλαδή σκοπούς, για τους οποίους προνοεί το Σύνταγμα (άρθρα 5, 21 παρ. 3, 24 παρ. 2, ΣΕ 5460/2012 7μ κ.ά.). Ειδικότερα, ως προς τα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, από τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις συνάγεται ότι δεν επιτρέπονται επεμβάσεις, οι οποίες συνεπάγονται την καταστροφή, την αλλοίωση ή την με οποιονδήποτε τρόπο υποβάθμισή τους, και ότι κατ' αρχήν επιβάλλεται να διατηρούνται τα στοιχεία αυτά, αναλόγως και προς το είδος και το χαρακτήρα τους, στον τόπο, στον οποίο βρίσκονται. Τέλος, κατά την έννοια των ως άνω συνταγματικών διατάξεων, κάθε επέμβαση επί και πλησίον αρχαίου ή μνημείου πρέπει κατ' αρχήν να αποβλέπει στην προστασία και ανάδειξη αυτού, να ενεργείται δε εν όψει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και του είδους των προστατευτέων στοιχείων και επί τη βάση των δεδομένων της επιστήμης, απαγορευμένων επεμβάσεων και χρήσεων μη συμβατών προς την κατά προορισμό χρήση του μνημείου για το οποίο πρόκειται (ΣΕ 5460/2012 7μ., 2214/2015, 2224/2008 κ.ά.). Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις κατά τις οποίες επιβάλλεται η επίτευξη της ασφαλούς λειτουργίας έργου υποδομής, που ικανοποιεί ζωτικές ανάγκες του κοινωνικού συνόλου, είναι δυνατό να επιτρέπονται τέτοιες επεμβάσεις στο μέτρο που καθίστανται απολύτως αναγκαίες για τους παραπάνω σκοπούς, ύστερα από στάθμιση της αξίας του μνημείου ως στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς, της σημασίας του επιδιωκόμενου σκοπού και της αναγκαιότητας να εκτελεστεί το έργο, εφ' όσον διαπιστωθεί, με βάση εμπειριστατωμένη έρευνα, ότι δεν υπάρχει εναλλακτική λύση, με την οποία θα ήταν δυνατό να αποτραπεί η βλάβη του μνημείου (ΣΕ 5460/2012 7μ. σκ. 5, 2214/2015 σκ. 4, πρβλ. ΣΕ 3851/2006 σκ. 15, 965/2007 σκ. 19 κ.ά.).

12. Επειδή, ο ν. 3028/2002 (Α' 153), με τις διατάξεις του οποίου οργανώθηκε και

εξειδικεύθηκε η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας, ορίζει τα εξής: «Άρθρο 2. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου : α) ... β) Ως μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας και των οποίων επιβάλλεται η ειδικότερη προστασία βάσει των εξής διακρίσεων: αα) Ως αρχαία μνημεία ή αρχαία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830 ..., γγ) Ως ακίνητα μνημεία νοούνται τα μνημεία που υπήρξαν συνδεδεμένα με το έδαφος και παραμένουν σε αυτό ..., καθώς και τα μνημεία που βρίσκονται στο έδαφος .... και δεν είναι δυνατόν να μετακινηθούν χωρίς βλάβη της αξίας τους ως μαρτυριών. Στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους, γ) Ως αρχαιολογικοί χώροι νοούνται εκτάσεις στην ξηρά ... οι οποίες περιέχουν ή στις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι περιέχονται αρχαία μνημεία ή αποτέλεσαν ή υπάρχουν ενδείξεις ότι αποτέλεσαν από τους αρχαιότετους χρόνους έως το 1830 μνημειακά, οικιστικά ή ταφικά σύνολα. Οι αρχαιολογικοί χώροι περιλαμβάνουν και το απαραίτητο ελεύθερο περιβάλλον που επιτρέπει στα σωζόμενα μνημεία να συντίθενται σε ιστορική, αισθητική και λειτουργική ενότητα... Άρθρο 3. 1. Η προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας συνίσταται κυρίως : α) ... β) στη διατήρηση και την αποτροπή της καταστροφής και της αλλοίωσης και γενικά κάθε άμεσης ή έμμεσης βλάβης της... Άρθρο 10 Ενέργειες σε ακίνητα μνημεία και στο περιβάλλον τους. 1. Απαγορεύεται κάθε ενέργεια σε ακίνητο μνημείο, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καταστροφή, βλάβη, ρύπανση ή αλλοίωση της μορφής του. 2. ...3. ... η επιχείρηση οποιουδήποτε τεχνικού ή άλλου έργου ή εργασίας ... πλησίον αρχαίου επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Η έγκριση χορηγείται εάν η απόσταση από ακίνητο μνημείο ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια ώστε να μην κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη αυτού λόγω του χαρακτήρα του έργου ή της επιχείρησης ή της εργασίας. 4. Για κάθε εργασία, επέμβαση ή αλλαγή χρήσης σε ακίνητα μνημεία, ακόμη και αν δεν επέρχεται κάποια από τις συνέπειες της παραγράφου 1 σε αυτά, απαιτείται έγκριση που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου... Άρθρο 12. 1. Οι αρχαιολογικοί χώροι κηρύσσονται και οριοθετούνται ή αναοριοθετούνται με βάση τα δεδομένα αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως... Άρθρο 40. Εργασίες σε ακίνητα μνημεία. 1. Οι εργασίες σε ακίνητα μνημεία και ιδίως η συντήρηση, η στερέωση, η αποκατάσταση, η αναστήλωση, η κατάχωση, η τοποθέτηση προστατευτικών στεγών, η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και οι εργασίες που αποβλέπουν σε απόδοση σε χρήση ή σε φιλοξενία χρήσεων αποσκοπούν στη διατήρηση της υλικής υπόστασης και της αυθεντικότητάς τους, την ανάδειξη και εν γένει στην προστασία τους. Διενεργούνται σύμφωνα με μελέτη, η οποία εγκρίνεται

από την Υπηρεσία ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, ή αν αυτές είναι μείζονος σημασίας, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Για την έγκριση της μελέτης απαιτείται να έχει προηγηθεί η τεκμηρίωση του μνημειακού χαρακτήρα του ακινήτου. ....».

13. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες στο πλαίσιο του άρθρου 24 παρ. 1 και 6 του Συντάγματος, προκύπτει ότι τα μνημεία πρέπει να διατηρούνται και να αναδεικνύονται, εντασσόμενα στη σύγχρονη κοινωνική ζωή, με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων προστασίας τους (βλ. ΣΕ 3912/2007 σκ. 4, πρβλ. ΣΕ 3487/2003). Κατ' εξαίρεση, όμως, είναι επιτρεπτές επεμβάσεις επί και πλησίον ακινήτου μνημείου, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι ανωτέρω διατάξεις, ύστερα από γνώμη του αρχαιολογικού συμβουλίου, κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργού Πολιτισμού, ειδικά δε για τις οικοδομικές εργασίες ή εν λόγω έγκριση χορηγείται αν η απόσταση από το ακίνητο μνημείο, στην έννοια του οποίου συμπεριλαμβάνεται ρητώς και το άμεσο περιβάλλον του, ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια ώστε να μη κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη σε αυτό. Από τα ανωτέρω παρέπεται ότι προκειμένου να εγκριθεί η εκτέλεση έργου επί ή πλησίον αρχαίων απαιτείται να αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά του έργου και να εκτιμώνται οι άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις που θα έχει η εκτέλεση του στα ακίνητα μνημεία, η χορήγηση δε της σχετικής εγκρίσεως πρέπει να στηρίζεται σε ειδική αιτιολογία που να περιέχει: α) περιγραφή των προστατευτέων αρχαίων, β) περιγραφή του προς εκτέλεση του έργου και γ) τεκμηριωμένη εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου επί των μνημείων (ΣΕ 5460/2012 7μ. σκ. 7, 2175/2004 Ολ. σκ. 12, 3454/2004 Ολ. σκ. 8, 676/2005 Ολ. σκ. 11).

14. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την 9966/20.12.2005 απόφαση του Γ.Γ.Π. Δυτικής Ελλάδας εγκρίθηκε το Π.Ε.Σ.Δ.Α. της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Σύμφωνα με το σχέδιο αυτό στο Ν. Ηλείας, που αποτελεί μία από τις εννέα διαχειριστικές ενότητες στις οποίες διαιρείται η Δυτική Ελλάδα, προβλέπεται να δημιουργηθεί σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης των αστικών αποβλήτων που περιλαμβάνει την εφαρμογή μεθόδων εναλλακτικής διαχείρισης των υλικών συσκευασίας (διαλογή στην πηγή, μονάδες ανακύκλωσης κλπ), την κατασκευή μονάδας αερόβιας ή αναερόβιας επεξεργασίας αποβλήτων ή μονάδας ενεργειακής αξιοποίησης και τη δημιουργία ενός Χ.Υ.Τ.Α. ή Χ.Υ.Τ.Υ. και σταθμών μεταφόρτωσης (Σ.Μ.Α.). Προς το σκοπό αυτό εντοπίσθηκαν, κατόπιν ειδικής μελέτης, κατ' αρχήν κατάλληλες περιοχές επεξεργασίας αποβλήτων στα διοικητικά όρια των Δήμων του Νομού (σελ. 8.21-22 της μελέτης). Στη συνέχεια, με την από Δεκεμβρίου 2005 προμελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (π.π.ε.) για την κατασκευή Χ.Υ.Τ.Α. εξετάσθηκαν και αξιολογήθηκαν οι εντοπισθείσες περιοχές και μεταξύ πέντε θέσεων (Κονιδείκα, Κορωνόβραχος και Τριανταφυλλιά Αμαλιάδας, Λυκοντρίμονο Σκυλλούντος και Κοκκινιές Πύργου) επελέγη κατόπιν συγκριτικής αξιολόγησης με βάση περιβαλλοντικά και λειτουργικά κριτήρια η θέση Τριανταφυλλιά, η οποία συγκέντρωσε την μεγαλύτερη βαθμολογία (σελ. 3.52-53 της



προμελέτης). Επί της προμελέτης γνωμοδότησαν θετικά, μεταξύ άλλων, η Ζ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΕΠΚΑ) και η 6η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (Ε.Β.Α.) [έγγραφα 802/7.3.2006 και 470/18.4.2006, αντιστοίχως], ακολούθως δε με το έγγραφο ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ07/21354/965/18.5.2006 της προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΔΙΠΚΑ) του Υπουργείου Πολιτισμού εγκρίθηκε από πλευράς αρχαιολογικού νόμου η υποβληθείσα π.π.ε. εν όψει του ότι στην επιλεγείσα θέση δεν είχαν εντοπισθεί αρχαιότητες, ο δε πλησιέστερος κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος του "Κάστρου Κουκουβίτσας" [απόφαση ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/ 562/274/1995 του Υπουργού Πολιτισμού (Β΄ 247)] απέχει 3,5 χλμ. από την περιοχή του έργου και δεν επρόκειτο να επηρεαστεί από αυτό. Ακολούθως, με την 100561/5.6.2006 πράξη του Γενικού Δ/ντή Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. διατυπώθηκε θετική γνωμοδότηση στο πλαίσιο προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης (π.π.ε.α.) για το έργο του Χ.Υ.Τ.Α. Στη συνέχεια, μετά την υποβολή της από 9.3.2007 συμπληρωματικής προμελέτης, η οποία προέβλεπε την κατασκευή εργοστασίου επεξεργασίας αποβλήτων για τη μετεξέλιξη του Χ.Υ.Τ.Α. σε Χ.Υ.Τ.Υ., και κατόπιν θετικών εισηγήσεων, μεταξύ άλλων, της Ζ΄ Ε.Π.Κ.Α. και της 6ης Ε.Β.Α. (έγγραφα 3233/23.07.2007 και 70/19.7.2007, αντιστοίχως), με την 129891/25.10.2007 πράξη του αυτού οργάνου διατυπώθηκε θετική γνωμοδότηση για το έργο «Εργοστάσιο διαχείρισης στερεών αποβλήτων Ν. Ηλείας», αποτελούμενο από χώρο υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.) και εγκαταστάσεις βιολογικής επεξεργασίας απορριμμάτων και καύσης του παραγόμενου βιοαερίου. Κατόπιν τούτου συνετάγη η από Σεπτεμβρίου 2008 μ.π.ε. η οποία με το 109409/31.10.2008 έγγραφο της Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. διαβιβάσθηκε προς γνωμοδότηση στους αρμόδιους φορείς. Ως προς το ζήτημα αυτό, η Προϊσταμένη της Ζ΄ Ε.Π.Κ.Α. με το έγγραφο 6512/18.12.2008 προς το Υπουργείο Πολιτισμού, ανέφερε ότι στη θέση «Τριανταφυλλιά», σε λόφο βορείως του Χ.Υ.Τ.Υ. αποκαλύφθηκαν τον Ιούλιο του 2008 σημαντικές αρχαιότητες μυκηναϊκής εποχής, μεταξύ των οποίων θολωτός τάφος, δύο κυκλικές κατασκευές και κινητά ευρήματα, οι οποίες επρόκειτο να ερευνηθούν εντός του 2009, ότι το θέμα πρέπει να εισαχθεί στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (Κ.Α.Σ.), ότι η Εφορεία ετοιμάζει εισήγηση για την κήρυξη του χώρου περίξ του Χ.Υ.Τ.Υ. ως αρχαιολογικού, ότι λόγω της σημασίας των αρχαιοτήτων δεν συμφωνεί με την χωροθέτηση του έργου στην προτεινόμενη θέση, λόγω της εγγύτητάς του με την θέση των ανεσκαμμένων μνημείων, περαιτέρω δε, «λόγω της μείζονος σημασίας του έργου για το Νομό Ηλείας, επειδή δεν διαθέτει άλλη εγκατάσταση ΧΥΤΥ και αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα στη διάθεση των απορριμμάτων» πρότεινε την πραγματοποίηση αυτοψίας από κλιμάκιο του Κ.Α.Σ. στην περιοχή προκειμένου να εκτιμηθεί εκ του σύνεγγυς η κατάσταση. Το Νομαρχιακό Συμβούλιο με την 151/29.12.2008 πράξη του γνωμοδότησε θετικά επί της μ.π.ε. εν όψει των πλεονεκτημάτων της θέσης «Τριανταφυλλιά» και της πιεστικής ανάγκης δημιουργίας χώρου υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων του Ν. Ηλείας, τα οποία διατίθενται ανεξέλεγκτα σε Χ.Α.Δ.Α. με δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον και την υγεία των κατοίκων. Η προϊσταμένη

της Γ.Δ.Α.Κ.Π. με το έγγραφο ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ7/ 1550/74/31.12.2008 κάλεσε τη Ν. Α. Ηλείας να εξετάσει το ενδεχόμενο εναλλακτικής επιλογής χωροθέτησης του έργου εν όψει των αρχαιολογικών ευρημάτων. Με το 29/16.2.2009 έγγραφο ο πρόεδρος του Συνδέσμου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Ν. Ηλείας απάντησε ότι η χωροθέτηση του έργου σε άλλη θέση θα ήταν εξαιρετικά χρονοβόρα, ότι η ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών αποβλήτων προκαλεί σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα και επισύρει κυρώσεις της κοινοτικής νομοθεσίας, ότι η μ.π.ε. προβλέπει συγκεκριμένα μέτρα για την οπτική απομόνωση του έργου και ζήτησε να υποδειχθούν όλα τα αναγκαία μέτρα προστασίας των αρχαιοτήτων στην περιοχή χωροθέτησης του έργου (βλ. και έγγραφο 114/20.5.2009 του ιδίου προς το Υπουργείο Πολιτισμού, στο οποίο τονίζεται η ανάγκη επείγουσας κατασκευής του έργου, το γεγονός ότι οι υφιστάμενοι Χ.Α.Δ.Α. του Ν. Ηλείας αποτελούν εστίες πυρκαγιών και ότι η καθυστέρηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου θέτει σε κίνδυνο την ένταξή του στο 4ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης). Με το 48607/8332/28.5.2009 έγγραφο της προϊσταμένης της ΓΔΑΠΚ ζητήθηκε από το φορέα υλοποίησης του έργου συμπληρωματική μ.π.ε. λόγω των αρχαιολογικών ευρημάτων. Ακολούθησε περαιτέρω ανασκαφική έρευνα από 11.3.2010 μέχρι 16.5.2010 και από 6.9.2010 μέχρι 5.10.2010, κατά την οποία αποκαλύφθηκε τμήμα μυκηναϊκής κατοίκησης σε λόφο ανατολικά του χώρου του ΧΥΤΥ, κατόπιν δε τούτου η Προϊσταμένη της Ζ΄ ΕΠΚΑ με τις 4214/1.6.2010 και 7456/16.12.2010 εισηγήσεις προς το Υπουργείο Πολιτισμού εξέφρασε τη διαφωνία της υπηρεσίας για την κατασκευή και λειτουργία Χ.Υ.Τ.Υ. στην θέση «Τριανταφυλλιά» λόγω της σημασίας των αρχαιοτήτων που αποκαλύφθηκαν εκεί. Το θέμα εισήχθη στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, το οποίο με το πρακτικό 51/21.12.2010 γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της έγκρισης της μ.π.ε. για την κατασκευή του έργου στην ανωτέρω θέση με τους εξής όρους: «Τα κατάλοιπα μυκηναϊκών και ελληνιστικών χρόνων, που αποκαλύφθηκαν γύρω από τη θέση εγκατάστασης στο Λόφο 2, αφού φωτογραφηθούν, αποτυπωθούν και τεκμηριωθούν πλήρως, να διατηρηθούν σε κατάχωση, σύμφωνα με την προβλεπόμενη για αυτές τις περιπτώσεις διαδικασία. Ο θολωτός τάφος, που αποκαλύφθηκε στον Λόφο 1, να διατηρηθεί και να καλυφθεί με προστατευτικό στέγαστρο. Όλες οι εργασίες για την εκτέλεση του έργου να γίνουν υπό την εποπτεία της αρμόδιας Ζ΄ [Ε.Π.Κ.Α.] για το ενδεχόμενο εντοπισμού αρχαιοτήτων στο υπέδαφος κατόπιν έγκαιρης ειδοποίησης της Εφορείας, τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες νωρίτερα. Σε περίπτωση ανεύρεσης ή εντοπισμού αρχαιοτήτων κάθε εργασία να διακοπεί προκειμένου να διεξαχθεί αρχαιολογική και ανασκαφική έρευνα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3028/2002, από τα αποτελέσματα της οποίας να εξαρτηθεί η πορεία των εργασιών». Κατόπιν τούτου εκδόθηκε η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, με την οποία εγκρίθηκε η κατασκευή του επίμαχου έργου με τους όρους που έθεσε το Κ.Α.Σ. Μετά την έγκριση του έργου από πλευράς αρχαιολογικής νομοθεσίας ο Σύνδεσμος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων με το 454/30.5.2011 έγγραφο διαβίβασε στην ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ συμπληρωματική, από Μάιο του 2011, έκθεση μ.π.ε. του Δήμου Αμαλιάδος και ζήτησε την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, κατόπιν δε τούτου εκδόθηκε η δεύτερη

προσβαλλόμενη πράξη.

15. Επειδή, όπως προκύπτει από το 51/21.12.2010 πρακτικό του Κ.Α.Σ. (βλ. και από την 17.5.2010 έκθεση ανασκαφής), στον ευρύτερο χώρο εγκατάστασης της επίμαχης δραστηριότητας υπάρχουν δύο λόφοι, ο βόρειος (λόφος 1) και ο νότιος (λόφος 2), οι οποίοι ευρίσκονται εκτός της περιοχής χωροθέτησης του έργου και σε απόσταση 60 και 100 μ. περίπου από τα όριά του, αντιστοίχως. Κατόπιν σωστικής ανασκαφής που πραγματοποιήθηκε από τον Μάρτιο έως τον Μάιο του 2010 μετά από καταγγελία για λαθρανασκαφή, στον λόφο 1 αποκαλύφθηκε θολωτός τάφος μυκηναϊκής εποχής (15ος-14ος αι. π.Χ.), ο οποίος σώζεται σε ύψος 1,70 μ. περίπου, και δύο κυκλικές κατασκευές. Η θόλος του τάφου έχει καταπέσει και ο «δρόμος» του έχει καταστραφεί από παλαιότερες εργασίες διαμόρφωσης του χώρου. Στο δάπεδο του τάφου βρέθηκαν λάκκοι ταφών και μία ταφή σκύλου. Περαιτέρω, στην ανασκαφή που πραγματοποιήθηκε το φθινόπωρο του 2010 στον λόφο 2 εντοπίστηκαν οικιστικά λείψανα μυκηναϊκών χρόνων, των οποίων σώζονται μόνο τα λίθινα θεμέλια. Από τον οικισμό, ο οποίος είναι ο πρώτος γνωστός αυτής της εποχής βόρεια του Αλφειού ποταμού, σώζεται μόνο η παρυφή, διότι όλο το υπόλοιπο τμήμα έχει κατακρημνισθεί στην παρακείμενη χαράδρα ήδη από την αρχαιότητα. Η ανασκαφή του λόφου 2 απέδωσε κινητά ευρήματα (κεραμική, εργαλεία και ένα εγχειρίδιο), τα οποία μεταφέρθηκαν προς συντήρηση. Επίσης στον χώρο του Χ.Υ.Τ.Υ. βρέθηκαν κατάλοιπα ελληνιστικής αγροικίας και νόμισμα Ηλείας του 2ου αι. π.Χ. Στην έκταση μεταξύ των δύο λόφων έγιναν 35 δοκιμαστικές τομές, οι οποίες έφθασαν μέχρι τον φυσικό βράχο πλην δεν απέδωσαν ευρήματα. Ενώπιον του Κ.Α.Σ. εμφανίστηκαν και παρουσίασαν εκτενώς τις απόψεις τους αφ' ενός εκπρόσωποι εμπορικών και πολιτιστικών φορέων της Αμαλιάδας, μεταξύ των οποίων ο πρώτος αιτών, και του σωματείου «Κ. π. Α.», οι οποίοι τόνισαν τη σημασία των αρχαιοτήτων και τάχθηκαν κατά της δημιουργίας Χ.Υ.Τ.Υ. πλησίον της πόλης, και αφ' ετέρου δήμαρχοι οικισμών του Ν. Ηλείας και εκπρόσωπος του Συνδέσμου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του νομού, συνοδευόμενοι από μελετητές, οι οποίοι υπογράμμισαν τη σημασία και το επείγον της δημιουργίας σύγχρονου Χ.Υ.Τ.Υ στο Ν. Ηλείας προκειμένου να προστατευθεί το περιβάλλον και η υγεία των κατοίκων και να παύσει η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων στις 22 περίπου χωματερές που λειτουργούν στο νομό κατά παράβαση της εθνικής και της κοινοτικής νομοθεσίας. Εν όψει τούτων το Κ.Α.Σ., αφού άκουσε την υπηρεσιακή εισήγηση, που παρουσίασε διεξοδικά το ιστορικό και τα πορίσματα της ανασκαφικής έρευνας, αφ' ενός, το ιστορικό, και τις επιμέρους μονάδες, τη σημασία του έργου και το περιεχόμενο της μ.π.ε., αφ' ετέρου, έκρινε ομόφωνα, μετά από διαλογική συζήτηση, ότι από τις αρχαιότητες που αποκαλύφθηκαν σημαντικότερος είναι ο θολωτός τάφος του λόφου 1, ο οποίος πρέπει να διατηρηθεί ορατός, να καλυφθεί με στέγαστρο και να τοποθετηθεί εκεί σχετική πινακίδα, ενώ οι λοιπές αρχαιότητες, εν όψει της πενιχρής τους διατήρησης, κρίθηκε ότι παρουσιάζουν μόνο επιστημονικό ενδιαφέρον και ότι επομένως, μετά την αποτύπωσή τους και την απομάκρυνση των κινητών ευρημάτων, μπορούν να διατηρηθούν σε

κατάχωση. Στην κρίση αυτή οδηγήθηκε το Κ.Α.Σ. αφού συνεκτίμησε αφ' ενός τη σημασία των αρχαιοτήτων και αφ' ετέρου τη σημασία και το επείγον της δημιουργίας σύγχρονου Χ.Υ.Τ.Υ στο Ν. Ηλείας για την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας των πολιτών. Με το περιεχόμενο αυτό, το ανωτέρω πρακτικό, στο οποίο ερείδεται η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, είναι πλήρως και νομίμως αιτιολογημένο, και συνεπώς ο αντίθετος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Ειδικότερα, αβασίμως προβάλλεται ότι από το άρθρο 24 παράγρ. 1 και 6 του Συντάγματος και τις κείμενες διατάξεις απαγορεύεται η δημιουργία Χ.Υ.Τ. επί και πλησίον αρχαίων, διότι κατά τα εκτεθέντα η δημιουργία παρόμοιων εγκαταστάσεων επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις, οι οποίες συντρέχουν εν προκειμένω. Αβασίμως επίσης προβάλλεται ότι δεν ελήφθη υπ' όψη η μοναδική σημασία των αρχαιοτήτων που αποκαλύφθηκαν, διότι η σημασία αυτή εκτιμήθηκε δεόντως, συνεκτιμήθηκε δε θεμιτώς η σημασία και η ανάγκη δημιουργίας του επίμαχου βασικού έργου υποδομής, κατόπιν δε της σταθμίσεως αυτής αποφασίσθηκαν αιτιολογημένως τα προσήκοντα μέτρα προστασίας των αρχαιοτήτων, αναλόγως της σημασίας και της κατάστασης διατήρησής τους, μεταξύ των οποίων η στέγαση και ανάδειξη του σημαντικότερου μνημείου (θολωτός τάφος) και η κατάχωση των υπολοίπων, η οποία αποτελεί προβλεπόμενη στο νόμο μέθοδο διατήρησης (άρθ. 40 παράγρ. 1 του ν. 3028/2002). Εφ' όσον δε η προσβαλλόμενη αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς από την ανωτέρω άποψη, η περαιτέρω αμφισβήτηση της επιστημονικής κρίσεως του αρμόδιου έργου ως προς τη σημασία των αρχαιοτήτων και τον προσήκοντα τρόπο διατήρησης και ανάδειξης των είναι απαράδεκτη.

16. Επειδή, η προαναφερθείσα κ.υ.α. 114218/31.10.1997, η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 16 παρ. 4 της κ.υ.α. Η.Π. 50910/2727/2003 μέχρι την έκδοση της αποφάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 1 εδ. γ' αυτής, ορίζει στο άρθρο 3.3.1 του Παραρτήματος Ι ότι απαγορεύεται η εγκατάσταση Χ.Υ.Τ.Α., μεταξύ άλλων, σε «...-Περιοχές αρχαιολογικού - πολιτιστικού ενδιαφέροντος, δηλαδή κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι (Ζώνη Α')». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι η θεσπιζόμενη με αυτήν απαγόρευση αφορά ζώνες Α' απόλυτης προστασίας οι οποίες έχουν θεσμοθετηθεί εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις [βλ. άρθρο 91 του ισχύοντος κατά τη δημοσίευση της κ.υ.α. του 1997 ν. 1892/1990 (Α' 101), και ήδη άρθρο 12 του ν. 3028/2002). Στην προκειμένη περίπτωση, ο χώρος στον οποίο αποκαλύφθηκαν αρχαιότητες στη θέση «Τριανταφυλλιά» δεν έχει κηρυχθεί αρχαιολογικός, ούτε έχει οριοθετηθεί ζώνη Α' απόλυτης προστασίας. Επομένως ο λόγος κατά τον οποίο οι προσβαλλόμενες πράξεις κατά παράβαση της ανωτέρω κ.υ.α. επιτρέπουν την κατασκευή έργου Χ.Υ.Τ. σε περιοχή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω, με την από Μαΐου 2011 συμπληρωματική μ.π.ε. (σελ. 8), η οποία εκπονήθηκε εν όψει της ευρέσεως νέων αρχαιοτήτων στον λόφο 2 (δεδομένου ότι τα ευρήματα του λόφου 1 ήταν ήδη γνωστά στην αρχική μ.π.ε., βλ. σελ. 4-13 αυτής) προβλέφθηκε νέα Γενική Διάταξη των Έργων, τα οποία τοποθετούνται σε ικανή απόσταση από τα αρχαία,

ενσωματώθηκαν δε στην μ.π.ε. οι όροι που ετέθησαν για την προστασία των αρχαίων με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, η οποία μνημονεύεται ρητά στο προοίμιο της α.ε.π.ο. (στοιχ. 57). Έτσι, η προσβαλλόμενη α.ε.π.ο. περιλαμβάνει όρο κατά τον οποίο όλες οι εργασίες για την εκτέλεση του έργου πρέπει να γίνουν υπό την εποπτεία της Ζ΄ Ε.Π.Κ.Α., σε περίπτωση δε ανεύρεσης αρχαίων πρέπει κάθε εργασία να διακοπεί και να διεξαχθεί αρχαιολογική και ανασκαφική έρευνα, από τα αποτελέσματα της οποίας να εξαρτηθεί η πορεία των εργασιών (κεφάλαιο Δ1, αριθ. 4 και 5). Εν όψει τούτων και λαμβανομένου υπ' όψη ότι το επίδικο έργο υποδομής αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση βασικής ανάγκης του κοινωνικού συνόλου, ότι η επίμαχη θέση δεν εμπίπτει στα κατά την παραπάνω Κ.Υ.Α. κριτήρια αποκλεισμού και ότι στην γύρω περιοχή δεν έχουν εντοπισθεί σημαντικές αρχαιότητες, πέραν των αναφερθεισών, ούτε αυτή έχει κηρυχθεί ως αρχαιολογικός χώρος, η δεύτερη προσβαλλόμενη α.ε.π.ο. είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, όσον αφορά την προστασία των αρχαιοτήτων. Συνεπώς ο αντίθετος λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, ενώ η περαιτέρω αμφισβήτηση της σχετικής τεχνικής κρίσεως της Διοικήσεως είναι απαράδεκτη. Τέλος ο λόγος κατά τον οποίο η κατασκευή και λειτουργία του επίδικου έργου προσβάλλει τον μοναστικό βίο στην πλησίον ευρισκόμενη Ιερά Μονή Φραγκοπηδήματος είναι απορριπτέος προεχόντως ως προβαλλόμενος εκ συμφέροντος τρίτου, δεδομένου μάλιστα ότι η εν λόγω Ι. Μονή έχει παραχωρήσει το ανήκον σ' αυτήν μεγαλύτερο τμήμα της έκτασης, στην οποία αναπτύσσεται το επίδικο έργο, χάριν της δημιουργίας Χ.Υ.Τ.Υ. Ανεξαρτήτως τούτου ο προβαλλόμενος λόγος είναι και αβάσιμος, δεδομένου ότι από την μ.π.ε. (σελ. 2.2) και τα στοιχεία του φακέλου (βλ. 470/18.4.2006 έγγραφο της 6ης Ε.Β.Α.), προκύπτει ότι η Ι. Μονή Φραγκοπηδήματος ευρίσκεται σε απόσταση 3,5 περίπου km από το χώρο του επίδικου έργου και ότι δεν υπάρχει οπτική επαφή ούτε όχληση από αυτό (πρβλ. ΣΕ 2712/2013, 2934/2011).

17. Επειδή, όπως έχει γίνει δεκτό, η π.π.ε.α. περιέχει την κατ' αρχήν εκτίμηση της Διοικήσεως σχετικά με τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά χαρακτηριστικά του προτεινόμενου έργου ή δραστηριότητας και, εφ' όσον είναι θετική, αποτελεί απλή γνωμοδότηση, δεδομένου ότι με αυτή παρέχεται απλώς η δυνατότητα υποβολής Μ.Π.Ε., χωρίς να προκύπτει από την ως άνω προκαταρκτική εκτίμηση οποιαδήποτε δέσμευση, ακόμη και ως προς το κατ' αρχήν επιτρεπτό και τη θέση του προτεινόμενου έργου, διότι και τα στοιχεία αυτά θα αποτελέσουν αντικείμενο συνολικής εκτιμήσεως από τη Διοίκηση, η οποία θα διαμορφωθεί βάσει της μελέτης που θα υποβληθεί προκειμένου να εγκριθούν περιβαλλοντικοί όροι. Προς το περιεχόμενο άλλωστε αυτό της προκαταρκτικής εκτίμησης εναρμονίζεται και η θεσπιζόμενη από το νόμο διαδικασία (ν. 3010/2002), κατά την οποία για την εκτίμηση αυτή αρκεί η υποβολή προμελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και δεν απαιτείται πλήρης μελέτη (ΣΕ 2547/2005 7μ. σκ. 7, 1953/2007 7μ. σκ. 21, βλ. και 382/2014 σκ. 11).

18. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, μετά τις

100561/5.6.2006 και 129891/25.10.2007 θετικές γνωμοδοτήσεις του Γενικού Δ/ντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ για την κατασκευή του ΧΥΤΑ και ΧΥΤΥ, αντιστοίχως, στη θέση «Τριανταφυλλιά», η οποία είχε επιλεγεί μετά συγκριτική αξιολόγηση πέντε υποψήφιων θέσεων, ανακαλύφθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2008 οι αρχαιότητες του Λόφου 1 εκτός του χώρου του Χ.Υ.Τ. Στην από Σεπτεμβρίου 2008 ΜΠΕ δεν εξετάσθηκαν εναλλακτικές λύσεις χωροθέτησης του έργου, αλλά γίνεται αναφορά στην ανακάλυψη αρχαιοτήτων στη συγκεκριμένη θέση (σελ. 4-13) και προτείνεται η περιμετρική δενδοφύτευση του έργου, ώστε να μην υπάρχει οπτική επαφή με τα αρχαία (σελ. 8.35, 36 ΜΠΕ). Με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, η οποία εκδόθηκε κατόπιν της ομόφωνης γνωμοδοτήσεως του Κ.Α.Σ., εγκρίθηκε η μ.π.ε. του έργου αφού εκτιμήθηκε η σημασία του συνόλου των αρχαιολογικών ευρημάτων των ετών 2008 και 2010. Κατόπιν τούτου εκπονήθηκε η από Μαΐου 2011 συμπληρωματική μ.π.ε., η οποία ενσωμάτωσε τους όρους προστασίας των αρχαιοτήτων που έθεσε το Κ.Α.Σ., το πλαίσιο δε αυτό προστασίας υιοθέτησε και η δεύτερη προσβαλλόμενη α.ε.π.ο. η οποία μνημονεύει ρητώς την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη (στοιχ. 57 του προοιμίου) και υιοθετεί τους τεθέντες όρους του Κ.Α.Σ. (κεφ. Δ στοιχ. Δ.4-5). Με τα δεδομένα αυτά, εφ' όσον ο Υπουργός Πολιτισμού έκρινε με νόμιμη αιτιολογία, όπως ήδη εκτέθηκε, ότι το επίδικο έργο δεν επιφέρει άμεση ή έμμεση βλάβη στις αρχαιότητες και ότι αυτές προστατεύονται επαρκώς με τους τεθέντες όρους, δεν συνέτρεχε λόγος αναζήτησης εναλλακτικών θέσεων για τη χωροθέτηση του έργου και συνεπώς νομίμως η α.ε.π.ο., ερειδόμενη στην πράξη του Υπουργού Πολιτισμού και την συμπληρωματική μ.π.ε., οριστικοποίησε την επιλογή της θέσης «Τριανταφυλλιά» χωρίς να αναζητήσει εναλλακτικές λύσεις. Συνεπώς ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται ότι εν όψει της ανακάλυψης σημαντικών αρχαιοτήτων έπρεπε να επαναληφθεί η π.π.ε.α. και να αναζητηθούν άλλες εναλλακτικές θέσεις χωροθέτησης του έργου είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Αβασίμως επίσης προβάλλεται ότι οι θετικές γνωμοδοτήσεις 100561/5.6.2006 και 129891/25.10.2007 στο πλαίσιο της π.π.ε.α. και η γνωμοδότηση 151/29.12.2008 του Νομαρχιακού Συμβουλίου κατέστησαν ανεπίκαιρες για τον ίδιο λόγο, διότι με τα ανωτέρω δεδομένα το διαρρεύσαν χρονικό διάστημα από την δεύτερη θετική γνωμοδότηση, η οποία είναι ληπτέα υπ' όψη διότι αφορά την ολοκληρωμένη εγκατάσταση ΧΥΤΥ και όχι απλώς ΧΥΤΑ, όπως η πρώτη, και τη γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου μέχρι την έκδοση της α.ε.π.ο. (4 έτη και 11 μήνες και 3 έτη και 1 μήνας περίπου, αντιστοίχως), είναι εύλογο, εν όψει του πολύπλοκου της σχετικής διαδικασίας, και δεν καθιστά ανεπίκαιρη την π.π.ε.α. Τέλος αβασίμως προβάλλεται ότι έπρεπε να επαναληφθεί η π.π.ε.α. λόγω των πυρκαϊών του 2007, διότι, όπως εκτίθεται σε επόμενη σκέψη, από τις πυρκαϊές αυτές δεν εθίγη πάντως ο χώρος του Χ.Υ.Τ.Υ..

19. Επειδή, όπως έχει κριθεί, από τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 3 του ν. 3010/2002, και 4 της κ.υ.α. 37111/2021/2003 προκύπτει ότι η με πρόσφορα μέσα δημοσιοποίηση της μ.π.ε. έχει ως στόχο την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων πολιτών και φορέων και την παροχή σ'

αυτούς της δυνατότητας υποβολής τεκμηριωμένων προτάσεων προκειμένου να καταστεί δυνατή, μέσω της υποβολής εναλλακτικών λύσεων, η επιλογή των βέλτιστων εξ αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, η δημοσιοποίηση της μ.π.ε. αποτελεί ουσιώδη τύπο για την έκδοση της αποφάσεως εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων, η παράλειψη τηρήσεως του οποίου επιφέρει ακυρότητα της σχετικής πράξεως (ΣΕ 2636/2009 Ολομ. σκ. 23, 970/2007 7μ. σκ. 12, 3266/2005 σκ. 12 κ.α.). Στην προκειμένη περίπτωση, η από Μαΐου 2011 συμπληρωματική μελέτη επιφέρει ορισμένες τροποποιήσεις και βελτιώσεις στην μ.π.ε. με την προσθήκη μονάδας υποδοχής και τεμαχισμού πράσινων (φυτικών) απορριμμάτων (κεφ. 2), την πρόβλεψη διάταξης ελέγχου της σύνθεσης απορριμμάτων και απομάκρυνσης ογκωδών αντικειμένων στον χώρο της Μονάδας Υποδοχής Αποβλήτων (κεφ. 3), τη συμπλήρωση της λειτουργίας της Μονάδας Αναερόβιας Χώνευσης (κεφ. 4), τη μείωση της εκτάσεως του χώρου του επίδικου έργου από 290 σε 260 στρέμματα και τη διόρθωση ορισμένων σφαλμάτων που είχαν εκ παραδρομής παρεισφρήσει στην αρχική ΜΠΕ. Περαιτέρω, στο Κεφ. 5 της συμπληρωματικής ΜΠΕ μνημονεύονται οι ανασκαφικές έρευνες του έτους 2010 και η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, προσαρμόζεται η Γενική Διάταξη των Έργων, προκειμένου να τηρείται ικανοποιητική απόσταση από τα αρχαία, και ενσωματώνονται στην Μ.Π.Ε. οι όροι προστασίας των αρχαιοτήτων που τέθηκαν με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη. Με τα δεδομένα αυτά, οι τροποποιήσεις που επιφέρει η συμπληρωματική μελέτη στην μ.π.ε. αφορούν συνοδευτικά έργα του κυρίου έργου και την ενσωμάτωση της προστασίας των αρχαιοτήτων σύμφωνα με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη και δεν μεταβάλλουν βασικές παραμέτρους του έργου, ούτε προκαλούν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Με τα δεδομένα αυτά δεν επιβαλλόταν επί ποινή ακυρότητας η δημοσιοποίηση της συμπληρωματικής μ.π.ε., ο δε αντίθετος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

20. Επειδή, όπως έχει κριθεί, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 24 παράγρ. 1 και 2 και 117 παράγρ. 3 του συντάγματος και των άρθρων 38 παράγρ. 1, 45 παράγρ. 1, 3, 4 και 5 [όπως η παράγρ. 1 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου δέκατου τρίτου του ν. 1828/1988 (Α' 272)] του ν. 998/1979 (Α' 289), προκύπτει ότι σε περίπτωση καταστροφής ή αποψιλώσεως του δάσους ή της δασικής εκτάσεως από πυρκαϊά ή οποιαδήποτε άλλη αιτία, προερχομένη είτε από ανθρώπινη ενέργεια είτε από φυσικά αίτια, είναι υποχρεωτική η κήρυξη της καταστραφείσας ή αποψιλωθείσας εκτάσεως ως αναδασωτέας και αποκλείεται η διάθεσή της για άλλο σκοπό δημοσίου συμφέροντος που θα δικαιολογούσε κατά νόμο (έκτο κεφάλαιο του ν. 998/1979) επέμβαση στο δάσος πριν την καταστροφή του. Τούτου έπεται ότι, αν παρίσταται ανάγκη να πραγματοποιηθεί έργο υποδομής, κατ' άρθρο 58 παράγρ. 2, εντός εκτάσεως η οποία έχει κηρυχθεί αναδασωτέα, ελλείψει αντιθέτου ορισμού στο ν. 998/1979 απαιτείται άρση της αναδασώσεως με πράξη που εκδίδεται εφ' όσον συντρέχουν οι κατά νόμο προϋποθέσεις. Η πράξη αυτή μπορεί είτε να προηγείται της Ε.Π.Ο. του έργου υποδομής, που αποτελεί ήδη τη μελέτη της παρ. 5 του άρθρου 45 του Ν. 998/1979 (ΣΕ 3393/2001), είτε και να έπεται αυτής. Σε κάθε περίπτωση όμως,

η έκδοσή της αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την πραγματοποίηση οποιασδήποτε επεμβάσεως στην έκταση αυτή. Οίκοθεν δε νοείται ότι πριν αρθεί η αναδάσωση και, περαιτέρω, πριν εκδοθεί άδεια επεμβάσεως, καθορίζουσα και τους σχετικούς όρους, απαγορεύεται οιαδήποτε υλική ενέργεια στην έκταση αυτή (ΣΕ 2862/2007).

21. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η έκταση των 290 (ήδη 260) στρεμμάτων, στην οποία πρόκειται να κατασκευαστεί το επίμαχο έργο, αποτελεί τμήμα μείζονος εκτάσεως δάσους επιφάνειας 5.200 στρεμμάτων, η οποία είχε κηρυχθεί αναδασωτέα με την 2680/1985 απόφαση του Νομάρχη Ηλείας (Δ' 122/1986), πλην η αναδάσωση ήρθη ειδικά για την επίδικη έκταση με την 1799/13.07.1992 απόφαση του ίδιου οργάνου (Δ' 1060) λόγω αποκατάστασης της δασικής βλαστήσεως. Εν όψει τούτου η προσβαλλομένη ε.π.ο. νομίμως εκδόθηκε από την εξεταζόμενη άποψη, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί ανωτέρω, ο δε αντίθετος λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Ο περαιτέρω λόγος, κατά τον οποίο η επίμαχη έκταση έπρεπε να κηρυχθεί εκ νέου αναδασωτέα διότι κάηκε στην πυρκαγιά του Αυγούστου 2007, είναι απορριπτέος, διότι σύμφωνα με την μ.π.ε. (σελ. 4-6) η επίμαχη έκταση βρίσκεται στο όριο των καμένων εκτάσεων και δεν επλήγη από την πυρκαγιά. Τέλος αβασίμως προβάλλεται ότι μη νομίμως δεν αναζητήθηκε θέση με μικρότερη δασοκάλυψη, διότι όπως προκύπτει από την ΠΠΕ η θέση «Τριανταφυλλιά» επελέγη κατόπιν συγκριτικής αξιολόγησης των υποψήφιων θέσεων και από την εξεταζόμενη άποψη (βλ. πίνακας αξιολόγησης υποψηφίων θέσεων όπου συνυπολογίζεται στα περιβαλλοντικά κριτήρια η φυτοκάλυψη, τα οικολογικά χαρακτηριστικά και το τοπίο, σελ. 3.12-51), κατά της αξιολόγησης δε αυτής δεν προβάλλονται ειδικότερες αιτιάσεις.

22. Επειδή, ο ν. 3468/2006 (Α' 129) ορίζει μεταξύ άλλων στο άρθρο 1 παράγρ. 1 ότι «1. Με τις διατάξεις του ... νόμου αφ' ενός μεταφέρεται στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2001/77/ΕΚ ... για την «προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας» (ΕΕΕΚ L 283) και αφ' ετέρου προωθείται, κατά προτεραιότητα, στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, με κανόνες και αρχές, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και μονάδες Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.)», στο άρθρο 2 παράγρ. 2 ότι ως «Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.)» νοούνται «Οι μη ορυκτές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ... τα αέρια που εκλύονται από χώρους υγειονομικής ταφής και από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού...», στο άρθρο 3 παράγρ. 8, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 2 παρ. 7 του ν. 3851/2010 (Α' 85), ότι: «8. Η χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. δεν απαλλάσσει τον κάτοχό της από την υποχρέωση να λάβει άλλες άδειες ή εγκρίσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, όπως η έγκριση περιβαλλοντικών όρων και οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας. Η χορήγηση άδειας παραγωγής αποτελεί προϋπόθεση της υποβολής αιτήματος για τη χορήγηση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.).



...», στο δε άρθρο 4 ορίζονται οι περιπτώσεις εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψεως άδειας παραγωγής για ορισμένες κατηγορίες εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ανάλογα με το σκοπό τους, τη σύνδεσή τους ή μη στο Σύστημα ή το Δίκτυο, την εγκατεστημένη ισχύ τους κ.λπ. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται στην περίπτωση αδειοδότησης αυτοτελών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. και όχι στην περίπτωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης Χ.Υ.Τ. κατά τις εφαρμοστέες εν προκειμένω διατάξεις, οι οποίες δεν θέτουν ως προϋπόθεση εκδόσεως της α.ε.π.ο. την προηγούμενη αδειοδότηση τυχόν προβλεπόμενων από την μ.π.ε. μονάδων ηλεκτροπαραγωγής για την εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας των αποβλήτων.

23. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, η προσβαλλόμενη α.ε.π.ο. (κεφ. Δ.5 στοιχ. 50-53) προβλέπει τη δημιουργία Μονάδα Παραγωγής Ενέργειας εγκατεστημένης ισχύος περίπου 1,65 MW, η οποία θα παράγει ηλεκτρική ενέργεια για τις ανάγκες του Εργοστασίου από το βιοαέριο που προκύπτει από την επεξεργασία των αποβλήτων (βλ. και μ.π.ε., κεφάλαιο 5.7). Περαιτέρω, στο κεφ. Δ.87 η προσβαλλόμενη α.ε.π.ο. ορίζει ότι: «Για τις επιμέρους μονάδες αξιοποίησης του βιοαερίου στην εγκατάσταση θα πρέπει να τηρηθούν οι προβλεπόμενες από τις ισχύουσες διατάξεις διαδικασίες και να ληφθούν όλες οι απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις (π.χ. άδεια παραγωγής εάν απαιτείται με βάση το Ν. 3851/10 ..., συμπεριλαμβανομένης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους (εάν απαιτείται με βάση το Ν. 3851/10...))» Με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη α.ε.π.ο. είναι ακυρωτέα διότι δεν χορηγήθηκε προηγουμένως άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το άρθρο 3 παρ. 8 του ν. 3468/2006 για την ανωτέρω Μονάδα Παραγωγής Ενέργειας. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η τυχόν απαιτούμενη άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για την ανωτέρω μονάδα θα αντιμετωπισθεί στο στάδιο της αδειοδότησης της μονάδας αυτής, το οποίο κατά τις εφαρμοστέες εν προκειμένω διατάξεις για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του Χ.Υ.Τ. δεν απαιτείται να προηγείται, αλλά μπορεί να έπεται της α.ε.π.ο., όπως νομίμως ορίζει η προσβαλλόμενη.

24. Επειδή, η προαναφερθείσα κ.υ.α. 29407/3508/10.12.2002, με την οποία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο Οδηγία 1999/31/ΕΚ, ορίζει στο παράρτημα Ι τα εξής ως προς τη θέση του χώρου του ΧΥΤΑ: «1.1 Για τη θέση του ΧΥΤΑ πρέπει να λαμβάνονται υπόψη απαιτήσεις που αφορούν: α) . . . γ) τις γεωλογικές και υδρογεωλογικές συνθήκες της περιοχής. δ) . . . 1.2. Ο ΧΥΤΑ μπορεί να εγκρίνεται μόνον εάν τα χαρακτηριστικά του όσον αφορά τις προαναφερόμενες απαιτήσεις ή τα επανορθωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, δείχνουν ότι δεν συνιστά σοβαρό κίνδυνο για το περιβάλλον. 2. . . . 3.1. Η επιλογή της θέσης και ο σχεδιασμός του ΧΥΤΑ πρέπει να γίνονται κατά τρόπον ώστε να πληρούνται οι αναγκαίες προϋποθέσεις πρόληψης της ρύπανσης του εδάφους και των υπόγειων ή των επιφανειακών υδάτων και να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική συλλογή των στραγγισμάτων όπως και όποτε

απαιτείται σύμφωνα με το σημείο 2. . . . Η προστασία του εδάφους και των υπογείων και επιφανειακών υδάτων μπορεί να επιτυγχάνεται με συνδυασμό στρώματος γεωλογικού φραγμού και κάτω στεγανής μεμβράνης όταν ο ΧΥΤΑ βρίσκεται σε λειτουργία ή /είναι ενεργός και με συνδυασμό στρωμάτων γεωλογικού φραγμού και άνω στεγανής μεμβράνης όταν είναι ανενεργός/μετά την παύση λειτουργίας του. 3.2 Το στρώμα γεωλογικού φραγμού προσδιορίζεται από τις γεωλογικές και υδρογεωλογικές συνθήκες που επικρατούν κάτω από το ΧΥΤΑ και κοντά σε αυτόν και παρέχει επαρκή ικανότητα εξασθένησης, ώστε να προληφθούν ενδεχόμενοι κίνδυνοι για το έδαφος και τα υπόγεια ύδατα. Το στρώμα γεωλογικού φραγμού προσδιορίζεται από τις γεωλογικές και υδρογεωλογικές συνθήκες που επικρατούν κάτω από το ΧΥΤΑ και κοντά σε αυτόν και παρέχει επαρκή ικανότητα εξασθένησης, ώστε να προληφθούν ενδεχόμενοι κίνδυνοι για το έδαφος και τα υπόγεια ύδατα. -ΧΥΤ μη επικινδύνων αποβλήτων: Κ — 1 m, ... Εάν το στρώμα γεωλογικού φραγμού δεν πληροί εκ φύσεως τις ως άνω προϋποθέσεις, μπορεί να συμπληρώνεται τεχνητά και να ενισχύεται με άλλα μέσα που παρέχουν ισοδύναμη προστασία. Οι τεχνητά σχηματιζόμενοι γεωλογικοί φραγμοί πρέπει να έχουν πάχος τουλάχιστον 0,5 m. . . 3.3. Επιπλέον του στρώματος γεωλογικού φραγμού που περιγράφεται ανωτέρω, θα πρέπει να προστίθεται ένα σύστημα συλλογής των στραγγισμάτων και στεγανοποίησης σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές, ώστε να εξασφαλισθεί η ελάχιστη συγκέντρωση στραγγισμάτων στον πυθμένα του ΧΥΤΑ: ... .». Εξ άλλου, η κ.υ.α. 114218/1997 περιέχει επίσης λεπτομερείς προβλέψεις για τις τεχνικές προδιαγραφές των ΧΥΤ (βλ. Παράρτημα Ι και άρθρο 5 αυτής).

25. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την Μ.Π.Ε. (Κεφ. 5.8.5. σελ. 5-72) μεταξύ των τεχνολογιών προστασίας του περιβάλλοντος που θα εφαρμοστούν στον Χ.Υ.Τ.Υ. προβλέπεται η στεγανοποίηση πρανών-πυθμένα, η συλλογή, επεξεργασία και διάθεση των σταγγισμάτων και η υδρολογική απομόνωση του χώρου ταφής. Επιπλέον, στο Κεφάλαιο 7.2.2.1. (σελ. 7-26 επ.) αναλύονται και μελετώνται οι επιπτώσεις των στραγγισμάτων του Χ.Υ.Τ.Υ. στο περιβάλλον, οι οποίες χαρακτηρίζονται ιδιαίτερα σημαντικές δεδομένου ότι τα διασταλάζοντα υγρά εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου, στο Κεφάλαιο 8.2.2.1. (σελ. 8-16 επ.) αναλύονται λεπτομερώς οι δυνατότητες στεγανοποίησης του Χ.Υ.Τ.Υ, προτείνεται η εφαρμογή μιας σύνθετης στεγάνωσης αποτελούμενης από τέσσερις στρώσεις, προβλέπεται δίκτυο αποστράγγισης των παραγόμενων στραγγισμάτων και προτείνεται σχέδιο διαχείρισης για την επεξεργασία και διάθεση των στραγγισμάτων του Χ.Υ.Τ.Υ. και της Μονάδας Αναερόβιας Χώνευσης, των λυμάτων του προσωπικού και των νερών από την έκπλυση των δαπέδων. Οι ανωτέρω προβλέψεις και προτάσεις της ΜΠΕ έχουν ενσωματωθεί στην προσβαλλόμενη α.ε.π.ο (βλ. όρους Δ.7 στοιχ. 64-74, οι οποίοι αφορούν τη διαχείριση των στραγγισμάτων του Χ.Υ.Τ.Υ. και τις μεθόδους στεγανοποίησής του). Με τα ανωτέρω δεδομένα, τόσο η Μ.Π.Ε. όσο και η προσβαλλόμενη α.ε.π.ο. έλαβαν δεόντως υπ' όψη τις τεχνικές προδιαγραφές που τίθενται από το νόμο για την

στεγανοποίηση του πυθμένα και των πρανών του Χ.Υ.Τ., τη συλλογή και την διαχείριση των στραγγισμάτων τα οποία ενδέχεται να μολύνουν τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα καθώς και τον ποταμό Λατίφη και το ρέμα της Μονής Φραγκοπηδήματος, που ευρίσκονται πάντως εκτός του χώρου του επίμαχου έργου, κατά τα εκτιθέμενα στην επόμενη σκέψη. Επομένως η προσβαλλομένη αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς από την ανωτέρω άποψη, οι δε αντίθετοι λόγοι είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Η αιτιολογία αυτή δεν κλονίζεται από την μελέτη της εταιρείας G. ΕΠΕ, όπως αβασίμως προβάλλεται, δεδομένου ότι από τη μελέτη αυτή δεν προκύπτει ότι είναι ανακριβείς οι παραδοχές της Μ.Π.Ε. για την ύπαρξη στεγανών σχηματισμών στο υπέδαφος της περιοχής. Εφ' όσον δε η προσβαλλομένη αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς, η περαιτέρω αμφισβήτηση των σχετικών τεχνικών κρίσεων της Διοικήσεως εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου.

26. Επειδή, όπως κρίνεται παγίως, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 3010/2002 (Α' 91), στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος και δη της γεωμορφολογίας αυτού, αποτελούν τα υπό διάφορες ονομασίες «υδρορεύματα», δηλαδή οι πτυχώσεις της γης, δια των οποίων συντελείται κυρίως η απορροή προς τη θάλασσα των πλεοναζόντων υδάτων της ξηράς. Το κράτος υποχρεούται να διατηρεί τα πάσης φύσεως υδρορεύματα στη φυσική τους κατάσταση προς διασφάλιση της ελεύθερης ροής των υδάτων, αποκλεισμένης κάθε αλλοιώσεως της φυσικής τους καταστάσεως, της επιχώσεως ή καλύψεως της κοίτης τους ή τεχνικής επεμβάσεως στα σημεία διακλάδωσής τους. Προκειμένου δε να λάβουν χώρα οι τυχόν επιτρεπόμενες επεμβάσεις στα υδρορεύματα ή και πλησίον αυτών, απαιτείται η προηγούμενη οριοθέτησή τους. Σκοπός της οριοθέτησεως είναι η αποτύπωση της φυσικής κοίτης του ρέματος, λαμβανομένου υπ' όψη του χαρακτήρα του αφ' ενός ως υδρογεωλογικού στοιχείου και αφ' ετέρου ως οικοσυστήματος (ΣΕ 1127/2011, 1151/2007 7μ., 2862/2007 7μ. σκ. 22, 769/2005 7μ., 2873/2004, 2215/2002 7μ., 2669/2001).

27. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την ΜΠΕ, ο χώρος του επίδικου έργου ευρίσκεται στα όρια της υδρολογικής λεκάνης του χειμάρρου Λατίφη, ο οποίος είναι χείμαρρος περιοδικής ροής και ο οποίος στο βόρειο σημείο του είναι ξηρός λόγω της υδρομάστευσης της πηγής Π2, η οποία τον τροφοδοτούσε (βλ. ΜΠΕ, σελ. 4.24 και από Σεπτεμβρίου 2008 Υδρολογικό Χάρτη Ευρύτερης Περιοχής Χ-5). Εξ άλλου, όπως βεβαιώνεται στο 199408/9.7.2012 έγγραφο του Προϊσταμένου της ΕΥΠΕ του ΥΠΕΚΑ προς το Δικαστήριο, ο χώρος στον οποίο πρόκειται να εγκατασταθεί η επίμαχη δραστηριότητα δεν βρίσκεται εντός ή εγγύς υδατορέματος, ώστε να απαιτείται η οριοθέτησή του πριν την έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Εφ' όσον επομένως το επίμαχο έργο δεν διαρρέεται ούτε πρόκειται να εγκατασταθεί εγγύς υδατορευμάτων, δεν ανέκυπτε ανάγκη προηγούμενης οριοθέτησης αυτών (ΣΕ 463/2010 σκ. 16, ΣΕ 4626/2013, 2752/2013 σκ. 52, 1151/2007 7μ. σκ. 23, 2862/2007 σκ. 22, 3430/2006 σκ. 10-12, 769/2005 7μ.). Συνεπώς ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται, αορίστως

άλλωστε, ότι η προσβαλλόμενη α.ε.π.ο. είναι ακυρωτέα διότι δεν προηγήθηκε η οριοθέτηση του «παρακείμενου» ρέματος της Μονής Φραγκοπηδήματος και του χειμάρρου Λατίφη, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

28. Επειδή, οι αυτοτελείς λόγοι ακυρώσεως που προβάλλονται με τα από 4.6.2014 και 18.6.2014 υπομνήματα, που κατατέθηκε κατά την ημέρα της δικασίμου και μετά τη συζήτηση στο ακροατήριο, αντιστοίχως, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι.

29. Επειδή, επομένως, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.